

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 48.

Maribor, dne 23. aprila 1909.

Letnik I.

Naši kandidati.

Na programu Slovenske kmečke zveze kan-
didirajo:Splošna skupina, ki voli dne 7. maja, sodni
okraj Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer,
Ptuj, Ormož, Rogatec, Konjice, Slov. Bistrica:**dr. Anton Korošec,**
državni poslanec, Maribor.Splošna skupina Celje, Laško, Sevnica, Kozje,
Brežice, Šmarje, Vransko, Gornjigrad, Šoštanj, Slo-
venjgradec, Marenberg:**Franč Pišek,**
državni poslanec, Orehovavas.

V skupinah za kmečke občine kandidirajo:

Za sodni okraj Maribor, Št. Lenart, Gornja
Radgona, Ljutomer:**Franč Robič,**
deželni odbornik, Gradec.**Ivan Roškar,**
državni poslanec, Malna.

Za sodni okraj Ptuj, Ormož:

Anton Meško,
župan, Lahonci.**Josip Ozmeč,**
župnik, Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

Za sodni okraj Rogatec, Šmarje:

Jakob Vrečko,
kmet, Ponikva.Za sodni okraj Celje, Vransko, Gornjigrad,
Laško:**dr. Ivan Benkovič,**
državni poslanec, Brežice.**Alojzij Terglav,**
kmet, Št. Peter v Sav. dolini.

Za sodni okraj Brežice, Sevnica, Kozje:

dr. Franc Jankovič,
zdravnik, Kozje.Za sodni okraj Šoštanj, Slov. Gradec, Maren-
berg:**dr. Karl Verstovšek,**
profesor, Maribor.

V sodnih okrajih Slov. Bistrica—Konjice:

Peter Novak,
posestnik, Slov. Bistrica.Somišljeniki! Splošna skupina voli že dne 7.
maja, skupina kmečkih občin dne 17. maja. Razmere
stoje za našo stranko tako izborna, da zmagamo na
celi črti, če le naši pristaši vsi store svojo dolžnost!
Na delo torej, na delo za zmago!

Liberalna sredstva.

Dejstvo je, da se bori Narodna stranka v se-
danjem volilnem boju za svoj obstanek. Zato se tudi
poslužuje vseh mogočih, seveda tudi nedovoljenih
sredstev, da bi spravila enega ali drugega izmed
svojih kandidatov v deželni zbor.Dr. Božič kaže po shodih svojega sivolasega
očeta v dokaz, da je on (dr. Božič) izvežban kmet.
Ker se to ne zadostuje, hodijo njegovi adjutanti raz-
grajati po shodih Slovenske kmečke zveze, hoteč s
tem prepričati, da ne bi slovensko ljudstvo vedelo,
kaki so Narodni strankarji. Seveda dosega s tem
uprav nasprotno, kar nameravajo. Slovensko kmeč-
ko ljudstvo ravno na takih shodih spoznava, da celjs-
ka liberalna klika ne zna drugega kot kričati in
zgago delati.Tudi narodnost ni sveta celjskim liberalnim
doktorjem v volilnem boju. Za svoje kandidate so po
nekoč postavili take moze, o katerih je znano, da so
bili do zadnjega časa posilince ali pa vsaj v naj-
intimnejših zvezah z narodnimi nasprotniki. Sovraž-
nike slovenskega naroda skušajo zase pridobiti s tem,
da jih na shodih volijo za predsednike, kakor je to
pokazal slučaj v Dobovi. In tako laži-Narodno stran-
ko naj bi slovensko ljudstvo podpiralo s tem, da bi
volilo njene kandidate? Nikdar!Najbolj se pa poslužujejo v dosego svojih cil-
jev svojega liberalnega časopisja. Treba je iskati po
širnem svetu listov, ki bi na tako podel način obre-
kovali, kot to delata „Narodni Dnevnik“ in „Narodni
List.“ Dan za dnem in teden za tednom nesramno
napadajo naše pristaše, zavijata resnico in si izmiš-
ljujeta najgorostasneje laži o Slovenski kmečki zve-
zi, da bi ji odvzela ugled pri slovenskem ljudstvu
Spodnjem Štajerskem. Vendar, hvala Bogu, sloven-
sko ljudstvo že prav dobro pozna celjske liberalce in
„resnicoljubnost“ njihovih glasil. Saj že samim pri-
stašem Narodne stranke prešeda nesramna pisava
celjskih listov.7. maja bomo stopili prvič na bojišče. Iz zgo-
raj navedenega lahko vsakdo spozna, da bo hud boj,
vendar naj ta ne vstraši nikogar. 7. maja moramo za-
dati Narodni stranki prvi udarec in ta udarec mora
biti tako hud, da bo 17. maja treba še nekoliko
podregati in Narodna stranka bo ležala na tleh po-
polnoma poražena.Zato pa na delo! Stariši, ki imate sinove sta-
re 24 let in ki volijo v splošni kuriji, gospodarji, ki
imate hlapce volilce, ne delajte jim ovir, pač pa jih
vspodbujajte, da bodo vsi šli 7. maja na volišče in
oddali tam glasove kandidatom Slovenske kmečke
zveze. Nihče ne sme manjkati. Prepričani smo, da
bo zmaga naša, a ta zmaga mora biti tudi častna.Somišljeniki! Na vas je, da bodeta 7. in 17.
maj zgodovinska dneva Slovenske kmečke zveze. Ta
dva dneva moramo na celi črti vreči celjsko liberal-
no kliko, da ne bo nikdar več mogla na noge. 7. in
17. maja moramo popolnoma poraziti Narodno stran-
ko, ki je ustvarila neednost med štajerskimi Slo-
venci, in zopet se bo naselil ljubi mir po zelenem
Spodnjem Štajerju.Volitve v ptujski okrajni
zastop.Prihodnji teden se bodo vršile volitve v ptujski
okrajni zastop. Te volitve so za vse slovenske obči-
ne ptujskega okraja silno važne, zato pa tudi upa-
mo, da se bo vsak volilec v polni meri zavedal svo-
je narodne in gospodarske dolžnosti in skrbel po svo-
ji možnosti za to, da pride ta okraj v slovenske ro-
ke. Nemški gospodi, ki je dosedaj kraljevala v tem
zastopu, mora enkrat za vselej odklenkati. Ptujski
okraj je slovenski, za okrajne potrebe mora plačevati
slovenski kmet. Z denarjem pa, ki ga mora sloven-
ski kmet plačevati za okrajne potrebe, bo gotovo tu-
di znal sam gospodariti in ne potrebuje vsiljivih
oskrbnikov. Slovenci, spomnite se dogodkov dne 12.
in 13. septembra lanskega leta v Ptuj. Takrat so
vas iz golega sovraštva napadali, pobijali in s tinto
polivali tisti, ki se vam sedaj vsiljujejo za kandida-
te za okrajni zastop. Takih ljudi vendar ne boste
volili.

Volitve se bodo vršile:

1. v skupini veleposestva dne 27. aprila 1909;
2. v skupini najvišje obdačenih industrije in tr-
govine dne 28. aprila;

„Umr! O-o!“

Ali je bil ta vzklik žalosten, presenečen, zado-
voljen, vesel, to se ni moglo natanko vedeti. Gospa
je odprla vrata v sobo in zaklicala:„Prosim, gospoda, oprostite za trenotek! Stan-
ka, pojdi malo sem!“

Stanka je prihitela v kuhinjo.

„Gospodu Šlibarju so pisali od doma. Pomislil
to žalost. Brat mu je umrl.“„Ah, to si pa gotovo sedaj ves poparjen, Al-
bert. — Moje sožalje! — In zdaj gotovo odideš v
Drinje?“

„Jaz sam ne vem, kaj bi storil.“

„Za božjo voljo, gospod Šlibar!“ oglašil se go-
spa. „To se vendar samo ob sebi tazuje, da zdaj
pustite službo v miru. Doma tako gospodarstvo, pro-
dajala, gostilna. — Potrebujejo vas neobhodno, jaz
sem o tem prepričana. Zmirom vendar ne boste že-
lezniški uradnik! Kaj vam od doma glede tega niso
ničesar pisali?“

„Vsekakor! Svetujemo mi, da naj pridem —“

„In vi seveda pridete! — Bog vedi, kaj vas
drži tu v mestu in to še v taki službi. — In vrh te-
ga, —“ gospa se laskavo nasmehne — „ali mislite,
da bi bila vaša izvoljenka rajši žena malega mest-
nega uradnika, kakor prva dama v trgu? Zdi se mi,
da ne!“Mati je govorila tako jasno, da jo je moral ce-
lo Peter razumeti. Na obrazu se mu je prikazalo ne-
kaj, kakor razočaranje, užaljenje; odgovoril je z ne-
gotovim glasom:„Torej — drugi teden odidem v Drinje, dasi me
tako gospodarstvo ne veseli posebno. Jaz sem naj-
rajši v miru, brez posebnih skrbi.“

PODLISTEK.

Albert.

(Dalje.)

„Vsi so že notri“, šepetala je gospa. „Sami
naši prijatelji! Stari gospod Brajdica — saj vidite
njegovo plešo; ravno pri oknu sedi, zato se mu ta-
ko svet!“In njegova hčerka! Moj Bog, kako je ta še
otročja; le poglejte jo, kako se drži: popolnoma v
dve gubi, čisto na konci stola, in nikamor se ne upa
ozreti. Lahko jih opazujete: tu je temno, zato se iz
sobe ne more dobro videti sem. Da, Brajdiceva; po-
mislite, kakšne obrvi ima: tako črne in visoko pri-
vzdignjene, kakor bi si jih barvala; in zdi se mi, da
si jih res barva.In tam, poleg Stanke, pri klavirju! To je go-
spodična Butnikova: stvar, afektirana, zoprna. Mi
dve sva dobri prijateljici. Tam, nasproti v inštitutu
je učiteljica. Kako naguban, starikav obraz ima! In
tudi čisto bel, kakor bi ga bil kakšen polž oslinil.
— Pa kako govori! — Ona je ponosna na svojo či-
sto slovenščino, zato izgovori vsako končnico tako
natanko.A tam poleg Brajdice stoji pri oknu gospod
Muren, poštni uradnik. Ravno sedaj se je sem ozrl,
poglejte v stran, gospod Šlibar, sicer bo mislil, da
njega opazujemo. Kako zlobne, rudeče oči ima, zmi-
rom solzne, kakor kakšen pijanec. In pije ga res ve-
liko, kakor pravijo. Oh, kako je bil ta svoje dni bo-
gat! Pa je vse zapravil, vse zapil in zaigral! Po-
ročil se je v Italijo.

Tam na divanu sedi njegova žena; sama, ka-

kor zmirom. Še zdaj ne govori prav dobro slovensko;
tako čuden naglas ima, kakor Tržačanke. Ali se vam
zdi to lepo! Meni ne! In Elvira ji je ime; tako afek-
tirano ime! Ona pa je gotovo ponosna nanj, kakor
je sploh silno ponosna nase in na svojo lepoto. Ta-
ko (visoko se dela, kakor bi se ji ne ljubilo govoriti;
zmirom molči in gleda pred-se. In nazadnje, kaj se
vam res zdi tako lepa? Ta dolgi obraz; čisto nič
mehkega, okroglega; vse je tako strogo, zategnjeno,
Oči, no, da, oči bi bile lepe, ko bi ne bile tako mrt-
ve. Ali to ni nič posebnega; jaz sem slišala, da ima-
jo vse Italijanke tako velike, temne oči.Toda z možem ne živita kdo ve kako srečno:
Po vsem mestu govore, kako jo prezira in zanemar-
ja. Kar dobi denarja, večinoma vse sam zapravi;
ona pa živi malone od zraka, dasi se nosi elegant-
no; rada bi vedela, odkod jemlje za obleko. — In
toži se ji po Italiji; kadar govori, tedaj samo: Itali-
ja, Italija!In tako je šlo naprej, od osebe do osebe. Vr-
tila se je okrog ognjišča, kjer se je cvrlo in peklo,
časih je nekoliko postala, da je pogledala v sobo, a
govorila je brez prestanka.„A vi, gospod Šlibar, zdite se mi danes tako
prepadeni; da, naravnost blede ste. Kaj se vam je
zgodilo posebnega? Ali ste morda bolni?“„Ne“, jecljal je Peter. „Bolan ravno nisem —
tako — razmere —“

Gospa je obstala in ga pazno pogledala.

„Morda ste zvedeli od doma kaj novega?“

„Doma, gospa, Tarmanova. Ali namenil sem se,
da vam povem še le jutri, ker bi danes morda s tem
samo kazil veselje. Toda ker ste že sedaj sami to-
liko uganili, zato bi bilo nepotrebno, da bi vam za-
krival. Danes dopoldne so mi pisali, da mi je brat
umrl.“

3. v skupini mest in trgov (Ptuj in Ptujška go-
ra) dne 29. aprila;

4. v skupini kmečkih občin dne 30. aprila.

Na dan volitve mora vzeti vsak volilec izkazni-
co seboj. Odriniti mora tako rano od doma, da bodo
vsi volilci vsaj eno uro, predno se začne volitev
zbrani.

Volilci iz Slov. goric in spodnjega Drav. polja
se zbirajo v gostilni g. Brenčiča, oni iz Haloz in zg.
Drav. polja pa v Narodnem domu.

Vsakokrat se voli najprvo volilna komisija.

Vsak volilec mora paziti, da odda pravi vo-
lilni listek, manjši za volilno komisijo, večji za voli-
tev odbornikov. Ako se zmoti, je glas izgubljen.

Nadalje mora vsak volilec paziti na izkaznico
in obe glasovnici, da mu je nobeden ne more iz-
makniti ali zamenjati. To so glavne stvari, na kate-
re morajo volilci paziti.

Na dan volitve pa le vsi na noge! Doma ne
sme ostati nihče, kdor je volilec.

Le na ta način se bo mogoče rešiti iz kremp-
ljev nenasitne in ohole nemške gospode in pridobiti
okrajni zastop Slovence.

Revolucija na Turškem.

Proti Carigradu.

Carigrad, 22. aprila. Carigrad je tik pred
pohodom mladoturških čet v mesto. Na carigrajskih
cestah je videti malo vojakov, pač pa mnogo častni-
kov. Carigrad staroturški vojak ne bo branil, k
večjemu se morda spoprimejo mlado- in staroturške
čete pred sultanovo palačo. Kako se bodo obnašale
bojne ladije pred Carigradom, je še negotovo, čuje
se pa, da so nekaj bojnih ladij mladoturški voditelji
že pridobili. Ministrski svet je brzojavno občeval z
mladoturki. Ministri sodijo, da mladoturški odbor v
svojih zadevah se doslej ni osebe sultanove niti do-
taknil in da zahteva le, da se napravi zopet discipli-
nina med carigrajskim vojaštvom. Vlada bo tej za-
htevi ugodila, zato so ministri jako optimistični. —
Štirje ministri so izjavili, da so vse vesti, da se je
sultan odpovedal ali da bo odstavljen, neresnične in
da o tem niti govora ne more biti. Vojni minister,
korni poveljnik in veliki vezir, ki so demisionirali,
so na sultanovo zahtevo preklicali svoje demisije. —
Dognalo se je, da so uporni staroturški vojak pri
zadnjem uporu umorili 262 častnikov, 8 častnikov so
umorili pred sultanovo palačo.

Carigrad, 22. aprila. Mesto je mirno.
Ljudje nakupujejo živila za bližajoče se mladoturške
čete. Razporeženje med občinstvom v Carigradu je
za mladoturke. Več vlakov je na železnici priprav-
ljenih, da prepeljejo uporne staroturške čete v Malo
Azijo. Predstraže mladoturške armade so že pri Čr-
nem morju. Mladoturki nameravajo zasesti v Cari-
gradu vsa javna poslopja, potem pa takoj vse osebe,
ki so zakrivile zadnja klanja, brez razlike stanu po-
staviti pred vojno sodišče.

Carigrad, 22. aprila. Staroturki so pridobi-
li zase Albance. Staroturško gibanje se iz Valone
med Albanci jako hitro širi. Albanci v Kosovem in
Skoplju so se pridružili staroturkom in groze mlado-
turkom v Solunu. — Ko so sultanu pojasnili pravi
položaj, ga je naenkrat napadla besnost. Dolgo časa
ni smel nihče k njemu, zato se je v sultanovi pala-
či razširila vest, da je sultan pobegnil.

Sultan.

Carigrad, 22. aprila. Sultan še vedno le
upa, da ne bo izgubil svoje kragre. Mornarica se je

„Vprašam vas, gospod Šlibar“, hitela je go-
spa, „čemu pa se potem menite z ženskami, če tako
malo skrbite za svojo prihodnost?“

Peter se je pohlevno udal, ko je videl hladni
pogled in razžaljen obraz Stankin.

„Milostiva, jaz sem vendar dejal, da prevza-
mem dom, da odidem. — In kar rečem — to gotovo
storim.“

„Pusti ga, mati, čemu ga mučiš po nepotrebnem?“
mosljala je Stanka z mirnim, brezbrzišnim
glasom. „Na vse zadnje bo morda celo mislil, da ga
k čemu silimo. Ah, briga me kaj takega. Toda opro-
stite, gospodična Butnikova mi je pripovedovala rav-
no nekaj zanimivega, ko si me poklicala, mati, sploh
pa, čemu si me zvala? Saj veš, da ne maram tako
dolgočasnih razgovorov.“

Peter se je hotel s preplašenim obrazom nekaj
opravičevati, ali Stanka mu je pokazala hrbet in se
vrnila v sobo, kamor sva prišla, tudi midva par tre-
notkov pozneje.

Razven gospodični Butnikovi poznalo se je
vsem na obrazih, da se neizmerno dolgočasijo.

Stari Brajdič je pravil Murnu o nekaj najno-
vejših angleških iznajdbah. Oba sta se s komolci na-
slanjala na okno.

Murnu se je videlo, da ni poslušal svojega so-
seda Bog ve kako pazno; igral se je z verižico svo-
je ure in pogledal zdaj pa zdaj s svojimi krmežlja-
vimi, zlobnimi očmi na cesto.

Brajdič pa se je popolnoma ugloobil v svoje iz-
najdbe in govoril navdušeno, ne mene se za to, če
se kdo briga zanj ali ne.

Njegova hči, gospodična Brajdičeva, sedela je
nepremično, v vedni zadregi, na malem stolu poleg
divana. Le časih je privzdignila svoje velike, vodene
oči in kakor začudeno pogledala po celi družbi. In

baje zopet postavila na sultanovo stran. Vlada se po-
gaja z macedonsko armado, da bi se podala v Cari-
grad in skuša to na ta način doseči, da ne bi na-
sprotne si čete zadele skupaj. — Maršal Mahmud
Šefket paša je izjavil, da so vesti o odstopu sultana
najbrže neresnične. Vsaka taka odpoved bi bila ne-
spametna, ker je sultan tudi kalif in bi bila potem
dva kalifa, kar bi bilo povod največjim zmešnjavam
in nemirom po deželi, v čezemstvu bi pa povzročilo
nezaupanje do Turčije. Vest, da je sultan iskal po-
moči pri nemškem poslaniku, je popolnoma izmišlje-
na. Pohod mladoturških čet v Carigrad se vrši po-
časno, a tembolj gotovo.

Sporazum.

Carigrad, 22. aprila. Sporazum med vlado
in solunsko mladoturško armado baje obsega sledeče
točke:

1. Od prve zahteve, da se mora sultan odpo-
vedati, so mladoturki odstopili.

2. Večji del carigrajske garnizije bo odpuščen
in nadomeščen s solunskimi četami.

3. 600 macedonskih orožnikov bo skrbelo za
red in varnost v Carigradu.

4. Solunske čete za sedaj ne bodo vdrle v Ca-
rigrad.

5. Vlada bo izdala na ljudstvo primerno pro-
klamacijo.

6. Vse čete bodo vnovič prisegle.

7. Vlada je prepričana, da se bo carigrajska
garnizija podvrgla, dvomljivo je le še, kako se bo
zadržalo 500 vojakov v vojašnici Taškišla. Proti tem
vojakom se bo najstrožje postopalo.

8. Mornarica bo pod pretvezo, da gre na vaje,
pod poveljstvom angleškega admirala Cample zapu-
stila Carigrad.

Carigrad, 22. aprila. Čuje se, da se je do-
seglo sporazumljenje z mladoturškimi četami. Po dru-
gem viru se bo treba še o nekaterih točkah pogaja-
ti, vendar, kakor vse kaže, se bo sporazumljenje
doseglo.

Klanje v Mali Aziji.

V Aleppo vlada vsled pomanjkanja čet velik
strah. V sosednih vaseh se klanje nadaljuje. Tudi
v Damasku je položaj zelo resen. Štiri sto kaznjencev
je ušlo iz zaporov. Napadli so Kirchan, kjer so
morili in ropali. Nato so se podali v Antiohijo, kjer
so vprizorili grozno klanje. Že par dni traja nepretr-
goma klanje Armencev. V Aleksandretto je dospela
angleška križarka „Diana.“

Ali ste že naročeni na „Stražo“? Ako
še ne, storite to takoj! Dolžnost vsakega
somišljenika je, da je naročen na „Stražo“
in agitira za njo. Kjer eden ne zmore na-
ročnine, naj jih stopi več skupaj!

Veleizdajniški proces.

Obtoženi poljedelec Mile Mitrič iz Davora je
izjavil, da je prečital obtožnico, pa je ni razumel. Ne
čuti se krivim in ne pripada nikaki stranki. Opo-
reka, da bi bil Davor in okolica prepojena z srbskim
duhom, a najmanj pa, da bi tamkajšnje ljudstvo težilo
na Srbsko. Opo-
reka dalje tudi, da bi on kateri-
krat govoril, da mora Bosna pasti pod Srbijo. Za
hrvatsko-srbsko koalicijo je agitiral pri volitvah, ali
to je pravica vsakega svobodnega državljanca. Na

njen obraz je bil okrogel, rudeč, silno otročji in ne-
dolžen.

Nadlivanu poleg nje je pol sedela, pol ležala
gospa Murnova in z apatičnim izrazom na lepem,
bledem obrazu gledala v strop. Kar se hipoma obrne
k svoji boječi sosedji:

„Ali se dolgočasite, gospodična?“

Brajdičeva Julika se zgane, zarudi do ušes in
zajeclja:

„Jaz? O, nikakor ne!“

„Čemu kajite? Saj se vam vidi. Jaz se dolgo-
časim, da umiram.“

To je spravilo gospodično Brajdičevo še bolj v
zadrego. Pomaknila se je na skrajni konec svojega
stola, popravila si dva krasna kodra, ki sta se spla-
zila izza malih ušes, odprla dvakrat, trikrat spo-
lno, rudeča ustna in odgovorila naposled kar vsa
zmešana:

„Res je, milostiva, prav imate.“

Na to je zarudela še hujše; gospa Murnova
pa se je obrnila v stran in molčala.

Mati je poklicala Stanko v kuhinjo in začeli
sta nositi večerjo na mizo. Tedaj je postal tudi raz-
govor bolj živahen. Gospa Tarmanova je znala za-
bavati svojo družbo.

Pripovedovala je nepretrgoma zgodbe iz svoje-
ga prejšnjega življenja.

Gospodična Butnikova je skrbno pazila, kedaj
bi se ji beseda ustavila, da bi mogla ona sama vple-
sti kakšno zanimivo anekdoto, a naposled je kar
obupala in obraz se ji je vsled tega znatno podaljšal
in užalil.

Po večerji smo pili čaj, v veliko veselje Petro-
vo, ki je ljubil čaj nad vse pijače na svetu, posebno
kadar ga je napravila gospa Tarmanova.

Na to je sedla Stanka h klavirju, krog nje pa

vprašanja državnega pravdnika obtoženec ni odgo-
varjal, izjavivši:

„Državni pravdnik je dr. Gjuriča razžalil in
nočem mu dati nobenega odgovora, da se ne izpo-
stavim takemu žaljenju.“

Predsednik (razdraženo): „Ali razžaljenja, ki
je po vašem mnenju dr. Gjuriča razžalilo, vi niste
slišali sami. To vam je torej kdo povedal. Kdo vam
je to rekel?“

Obtoženec: „Sem pač slišal, ker se je pripove-
dovalo.“

Predsednik (nestrpno): „Ali kdo vam je to po-
vedal?“

Obtoženec: „Čul sem, pripovedovalo se mi je
ravno tako, kakor se je našim obteževalnim pričam
pripovedovalo vse mogoče od nas.“ (Hrupna vese-
lost.)

Predsednik je zvonil jezno in je svaril občin-
stvo, ki se dolgo ni moglo pomiriti.

Po nekaterih vprašanjih braniteljev je pred-
sednik pustil poklicati Danila Podunavca, pravo-
slavnega kaplana v Pakracu.

Na vprašanje predsednika, ako je razumel ob-
tožnico, odgovarja obtoženec, da ne, ker ni našel v
njej nikakega kriminalnega slučaja, kateri bi ga ob-
teževal. Organizacija srbske samostalne stranke za
Pakrac je bila izvedena že leta 1903. On je član te
stranke od leta 1902. Leta 1906 je bilo v Pakracu
zborovanje in tedaj se je izbral izvrševalni odbor.
Opo-
reka, da bi se srbstvo širilo šele od leta 1906,
ker je zavest srbska že davno prej bila razvita v
Pakracu, ter je bila srbska šola tam ustanovljena že
leta 1751. Nadalje pa obtožnica sama priznava, da
je srbstvo že staro, ker so še Turki naselili srbsko
rajo okoli Pakraca.

Predsednik: „Vas so nazivali „srbski Gapon“,
a mi vemo, kaj je Gapon na Ruskem.“

Obtoženec: „Na to vprašanje bom šele takrat
odgovoril, kadar pride ona priča, ki je to izrekla.“

O vprašanjih tičočih se slik kralja Petra in
srbskih grbov je izjavil Podunavac, da je srbski grb
grb pravoslavne patriarhata v Karloveih, glede
slik je pa rekel, da se ni pri hišnih preiskavah v
Pakracu našla nikjer kaka slika kralja Petra.

Državni pravdnik: „Ker ste slike prej odstra-
nili, predno je prišel preiskovalni sodnik.“

Obtoženec: „Tako lahko sumničite vsakogar,
ako nimate dokazov v rokah.“

Nato je obtoženec pripovedoval, da je preisko-
valni sodnik dr. Košutič imenoval pričo dr. Matije-
viča „fakina.“

Predsednik: „Povejte kedaj, drugače se vas
disciplinarno kaznuje!“

Obtoženec: „To bom povedal, ko bo zaslišana
dotična priča.“

Senat je nato obsodil Podunavca na 24urno
temnico s postom, radi žaljenja preiskovalnega sod-
nika.

Zagovornik dr. Medakovič: „Vlagam ničnostno
pritožbo, ker je predsednik silil obtoženca, da izpove,
pred katero osebo je izrekel dr. Košutič ono besedo,
preteč mu z disciplinarno kaznijo.“

Predsednik: „Jaz nisem nikogar silil, sicer
bom pa izposloval sklep sodišča.“

(Med obtoženci silno razburjenje. Branitelji in
obtoženci se dvignejo z sedežev in kličejo razbur-
jeno: „Vsi gremo!“)

Sodišče je sklenilo kaznovati dr. Medakoviča
zaradi obrekovanja proti preiskovalnemu sodniku dr.
Košutiču na 200 K globe. Ta disciplinarna kazen je

se je zbrala v kratkem vsa družba, le gospa Mur-
nova je obsedela na divanu, s katerega se ni ganila
ves dolgi večer, — in pa naš Peter je ostal v svo-
jem kotu.

Zdelo se je, kakor da so vsi pozabili nanj. Če
se ne motim, ni znil v sobi ves čas niti besedice.
Tudi izraz njegovega obraza je bil precej drugačen,
kakor navadno: temen, slabovoljen.

Stal sem blizu njega pri oknu. Za hip sem
vzdignil zagrinjalo: krasna avgustova noč je bila
zunaj: jasno, temnomodro, poletno nebo, zdelo se je,
da se vzdiga vedno višje in višje, in tako gosto je
posejano z bleščečimi zlatimi zvezdami, kakor še ni-
sem videl nikdar, razven na modrem plašču Madone
v cerkvi sv. Lenarta. Zdaj pa zdaj je zapihal hla-
den veter ter otresel uvel list z razcevelih rož, ki so
stale na oknu. Spustil sem zastor in se ozrl v sobo
nazaj.

Gospodična Stanka je z vsem navdušenjem
igrala na klavirju, drugi pa so zamaknjeni poslu-
šali.

Gospod Brajdič si je gladil ščetinasto, sivo
brado in na vso moč pazno sledil odskakujočim in
po tipkah plešočim prstom.

Gospodična Butnikova je držala glavo na des-
no stran ter črhnila časih s solznimi očmi o „poeziji
in življenju v tonih.“

Gospa mama je zadovoljno kimala in s ponos-
nim nasmehom krog ust en petala na uho gospodu
Murnu, ki pa jo ni poslušal s kislim, razdraženim
obrazom.

„In vse to se je takorekoč sama naučila? Ko-
liko časa je hodila k učiteljici? K večjemu dva me-
seca. Jaz sicer ne rečem, da bi bila kdo ve kakšna
virtuozinja, ali, saj slišite sami! Toliko zna, da se
ji ni treba nikogar sramovati.“ (Dalje prih.)

vzbudila v pravniskih krogih radi svoje kurioznosti veliko senzacijo.

Nato je rekel obtoženi Podunavac, da mu je jako žal, ker je bil njegov zagovornik radi njega kaznovan. Sedaj lahko pove, da je dr. Košutič izrekel omenjeno psovko pred sodnikom dr. Pajičem. (Klici med branitelji, naj se mu sedaj izbriše kazen.)

Na vrsto pride trgovec Gjorgja Jagnjič iz Pakraca, kateri je prečital obtožnico, a je ni razumel. Ne čuti se krivega, ker ako bi bil kriv, bi bil že zdavnaj preko meje. Opreka, da bi bili kaki tajni sestanki. Pač pa so bili sestanki izvrševalnega odbora, pri katerih se je posvetovalo o volitvah. Slik kralja Petra ni videl nikjer, še manj pa, da bi se pevalo in nazdravljalo kralju Petru.

Predsednik: „Vi ste prodajali cigaretni papir z sliko kralja Petra.“

Obtoženec: „Tudi drugi so ga prodajali.“

Na različna vprašanja predsednika in zagovornika so pripeljali gostilničarja Stevo Jukanoviča iz Pakraca. Ne čuti se krivim. V njegovi gostilni se ni nikdar klicalo ali slavilo kralja Petra in Srbije. Svetozar Pribičević je bil pri njem, dokler je bil profesor na pakraškem učiteljsku. V Beogradu ni bil nikdar.

Predsednik: „Ali vam je znano slavljenje kralja Petra?“

Obtoženec: „Bolje da se ga slavi, kot pa grdi. Preiskovalni sodnik dr. Košutič je rekel, da je razbojnik.“

Predsednik: „Ne pustim o tem govoriti. Pazite kaj govorite. Ali je resnica, da so se sestanki vršili v posebni sobi?“

Obtoženec: „Pardon, ne odgovarjam več.“

Kmetje! Pošljite dne 7. maja svoje sinove, hlapce in delavce na volišče!

Politični pregled.

Državni zbor.

Nemškonoarodna zveza ima 27. aprila sejo, kjer sklepajo o državnozbornem programu. Načelniki klubov bodo 28. ali 29. t. m. sklepali o sporedu državnozbornega zasedanja.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Na Dunaju so se pod predsedstvom ministrskega predsednika barona Bienenhertha pričela te dni pogajanja zaradi ureditve jezikovnega vprašanja pri državnih oblastnih v Dalmaciji. Od strani vlade so navzoči minister za notranje stvari in naučni minister, namestnik Nardeli in sekojski načelnik Sieghart, nadalje poslanci hrvatske stranke, stranke prava, srbske stranke in italijanske avtonomne stranke. Med Hrvati in Italijani se je doseglo sporazumljene. Italijanske vloge se bodo razpravljale in reševale italijanski dvojezičnost pri uradih bo v veljavi samo v petih mestih, ki imajo več kot 50% italijanskega prebivalstva. Na ta način se je doseglo soglasje v jezikovnem vprašanju.

Češki deželni zbor.

Češki deželni maršal princ Lobkovic, ki se je mudil na Dunaju, da je sporočil vladi željo češkega deželnega odbora, da bi se sklical deželni zbor, je v seji deželnega odbora izjavil, da vlada za sedaj še ne namerava sklicati češkega deželnega zbora.

Vesti iz Češkega.

Državna policija je razpustila češki narodni odbor v Žižkovu. — Vlada namerava odvzeti praški občini referat o vojaških zadevah, ki se izroči praškemu namestniku. — Dr. Fort je izjavil na nekem volilnem shodu, da morajo Čehi nastopiti radikalno in odstraniti sedanjo vlado. — Čehi zahtevajo, naj zavzame mesto sekojskega načelnika barona Heina češki dvorni svetnik Parubek.

Kriza na Ogrskem.

Te dni so se vršila na Dunaju med avstrijskimi in ogrskimi ministri pogajanja radi bančnega vprašanja. Avstrijska vlada se je izjavila za bančno skupnost ter je tako zavrnila zahteve ogrske vlade. To pomenja poraz ogrskega koalicijskega ministristva. Ker je tudi grof Andrassy zavzel stališče proti samostojni banki, mora kabinet podati ostavko. Delovanje koalicije smatrajo v vladnih krogih za končano. Košut in grof Appony bosta v soboto kot voditelja parlamentarne večine cesarju predlagala samostojno banko, kar bo pa cesar seveda odklonil. Novo ogrsko ministristvo bo sestavil grof Julij Andrassy, ki se je že pripeljal na Dunaj in je konferiral z zunanjim ministrom Aehrenthalom. Grof Andrassy sestavi nov kabinet na podlagi novega pakta z vladarjem na podlagi politike z l. 1867., ki je za bančno skupnost in ima tudi vojaški kompromis. Pristaši politike z l. 1848 bodo vztrajali na bančni ločitvi.

Srbija.

Kralj Peter je sklenil, da bo prostovoljecem, ki so se oglasili za slučaj vojske, podelil svetinje, častnikom pa redove. Med zadnjimi so trije ruski knezi, 20 ruskih častnikov in mnogo ruskih dijakov, ki so vstopili med prostovoljce. Poleg tega bodo odlikovani tudi štirje italijanski častniki in več vodij bosanske organizacije čet.

Perzija.

Med nacionalci in med šahovimi četami se je bil v predmestju Tebrisa, Šangaranu ljut boj, pri katerem so imeli nacionalisti okoli 60 mrtvih in 100 ranjenih. Izgube na strani šahovih čet so neznane. Rusi so iz strahu pred nemiri pribežali na ruski konzulat. Angleški in ruski poslanik sta Endžumom osebno poročala, da je šah dovolil šestdnevno premirje. Premirje, katero bo poteklo v ponedeljek, ne vzbuja nikakega upanja, ker vsled pomanjkanja transportnih sredstev in vsled slabih potov ne morejo pravočasno dobiti provijanta. V Londonu je položaj v Perziji povzročil veliko vznemirjenje. Splošno sodijo, da je prišel čas, da nastopita Rusija in Angleška z oboroženo silo v Perziji. Ruske čete so že na potu proti Tebrisu, angleški mornarji se bodo pa izkrcali v kakem pristanišču perzijskega zaliva. V Tebrisu bivajoči Angleži so se brzojavno obrnili na sir Greya s prošnjo za pomoč, ker je sicer klanje inozemcev neizogibljivo.

Rodoljubi!

Darujte za volilni sklad Slov. kmečke zveze. Vsak dar se bo objavil v „Slov. Gospodarju“ in „Straži“.

Raznoterosti.

Volilno gibanje in Narodna stranka. Poročila, ki prihajajo iz volilnih shodov Kmečke zveze, posebno iz slovenjgraškega okraja, morajo navdati vsakega rodoljuba z žalostjo. Neoporekano se trdi, da se obnašajo akademično graduirani gospodje (?) učitelji, uradniki pri teh shodih impertinentno. Če je stvar enkrat že tako daleč, naj se postavijo pristaši K. Z. na edino pravo stališče, namreč klin s klinom, sila s silo! Če se akademično graduirani mladenič obnašajo pobalinsko, ali če se tako vede učitelj, ali urednik, ali kdorkoli, naj se z njim tudi tako ravna. Popolnoma napačno pa je, umakniti se takim razgrajcem. Kajti povsod se gleda le na uspeh. Veliko ulogo pri vseh teh kravalih igra neki učitelj slovenjgraške okoliške šole. Imena njegovega nočemo imenovati, ker nočemo, da bi se to ime bralo v slovenskem listu. Omenimo le, da je bil njegov sin na celjski gimnaziji za Nemca vpisan, da se je nemško vzgojil ter da je Slovenjgraščane nadlegoval s svojim hajlanjem. In ta učitelj je zastopnik Narodne stranke pri teh zborovanjih. Ali ni to značilno? Tudi različni drugi mladi gospodje bodo precej uvideli, da ne bodo vse opravili z „goffo“. Nasilstvo vede sicer včasih do vspehov, a trajni ti vspehi niso.

Dr. Božič in njegov oče in tast. Z veliko veselostjo je navdala vse poznavatelje razmer novica, da vlačič kandidat dr. Božič svojega očeta po volilnih shodih. Dosedaj je bil ta častitljiv starček vedno lepo skrit, nobeden ni vedel, da še živi. Ali glej spaka! Blizajo se volitve in Božičev oče pride na dan in sicer naj bi pričal, da je dr. Božič kmetski sin. Dr. Božiču lahko povemo, da je to popolnoma odveč, kajti kakor vsakemu, tako se tudi njemu pozna, da je kmetski sin. Dr. Božič bi bil tedaj lahko svojega očeta tam počivati pustil, kjer je bil dosedaj. Dvomimo nadalje, če bo dr. Božiču njegov tast hvaležen, da ga vlačič v volilno borbo. Po vsem tem pa, kakor se je začelo, samo še pričakujemo, da bo kak kandidat Narodne stranke privlekel tudi še babico h kakemu volilnemu shodu. Tasti tam itak že veliko, morebiti preveliko vlogo igrajo.

„Živio kokoš!“ Iz Slovenjgrašca se nam piše: Agitatorji kazenskega zastopnika dr. Božiča so se na shodu v Slovenjgrašču nespošobno obnašali. Z divjim kričanjem so hoteli preprečiti zborovanje. V tej volilni borbi je bil to prvi slučaj. Mi jih svarimo zdaj, da ne ponavljajo te živinske gonje. G. dr. Božič, ako si ne prepoveste take agitacije, bomo mi začeli na shodih povpraševati, koliko stane ena kokoš. Saj še vemo iz „Slov. Gosp.“, da se je vršila v Celju neka pravda, kjer se je šlo za eno kokoš. Vi ste bili kazenski zagovornik. Ta pravda je stala blizu 400 K. Mesto da bi se stranka poravnala, je stala pravda okoli 400 K stranko, proti kateri ste Vi, kot zastopnik nasprotne stranke, nastopali. — O vsem tem Vas bomo na shodih povpraševali, če na naših shodih ne bo miru. Povedali bomo tudi o tem, kako je Vaš oče prodal pri Ljutomeru svoje posestvo ter kako se mu godi v Vaši viničariji pri Celju. — Dajte nam mir na naših shodih, in mi Vas pustimo pri miru pri Vaših pravadah!

Liberalni kandidat Karba ni le najspretnější zdravnik vranskega okraja, ampak v novejšem času je postal tudi jezikoslovec. Oblogatil je slovensko književnost za en nov glagol, „čepuriti“. Bahalo je izjavil na žalskem shodu, da ne bo „čepuril“. Čepur je namreč domače ime poslanca Terglava. — Kaj je mislil g. Karba s to besedo, ne vemo. Volilci mu povemo samo to, da bomo že poskrbeli pri volitvah, da mu ne bo treba čepuriti. Ne bomo namreč „karbali“, to se pravi, pisali na glasovnice ime na Karba, ampak samo dr. Benkovič in Terglav, ki sta naša prava kandidata, 7. maja pa bomo volili poslanca Piška. Mi hočemo poslance, ki bodo skrbeli za kmete in delavce, ne pa izmišljevali novih besed, s katerimi smešijo Kmečko zvezo in njene pristaše „Karbali“ ne bomo!

Kdo je dr. Koderman? Po svojem političnem hujskanju je zagrizen nasprotnik Kmečke zveze, ki združuje v sebi ogromno večino slovenskega spodnjestarskega ljudstva. Po svojem poklicu pa je koncipijent v pisarni celjskega odvetnika dr. Hrašovca, kar javno konstatiramo!

Kdo dela? Dr. Benkoviču očita „Nar. Dnev.“, da še ni nič storil v brežiškem okraju in da mora sedaj bežati pred svojimi državnozbornimi volilci v Celje, ker mu gori pod nogami. Nasprotje tega pač ni težko dokazati. Dr. Benkovič je prišel v Brežice ravno privabljen po sedanjih pristaših Nar. stranke, ki so se preje dobro poučili o njegovi osebi in o njegovih zmožnostih. Našel je v Brežicah povsem razorano narodno življenje, nobene organizacije, nobene poguma, nobene inicijative. Vzdihovalo se je zelo mnogo in žalovalo zlasti po okrajnem zastopu. Dr. Benkovič se je lotil dela za volitve v okrajni zastop, in koncem leta 1905 se je razmerje glasov tako izpremenilo, da je Slovincem večina zagotovljena. Koliko dela, truda, časa stane tako delo, o tem obrekovalci najbrže niti pojma nimajo; dr. Benkovič ni iskal plačila in ga tudi ne bo. Sam je moral napraviti neštivilne pritožbe v reklamacijskem postopanju in neštivilno drugih vlog na namestništvo in ministrstvo, da je stvar spravil v tek.

Kd je dr. Benkovič došel v Brežice, bila je mestna policija prava šiba božja za celi okraj. Slovincem so se godile vnebovpijoče krivice, ki so vsem dobro znane; Slovinci so javkali, a rešilnega klejanja nikjer. Kdo je vsaj kolikor toliko rešil napravil? Kdo je poiskal cel material zoper policijo in ga spravil v obliki štirih interpelacij v državni zbor in v ministrstvo? Kdo pa je cele dneve izgubljal na sodišču pri razpravah zoper policijo? Seveda brez plačila! Kdo je napravil tiste, na kilograme težke akte zoper policijo in jo razkrinkal pred svetom? Odgovorite, obrekovalci!

Kdo se je briga za volitve v mestni zastop preje? Kdo pa je prvi napravil pregled volilcev in precenil moči obeh strank! Obrekovalcem kaj takega niti na um ni prišlo.

Pridemo do afere Vistarini! Sedanji pristaši Narodne stranke so imeli pred tem visokim gospodom poseben respekt! Odveč bi bilo, da bi zopet pogrevali to afero, katera je itak dobro znana. V tej aferi se je moral dr. Benkovič na svojo odgovornost boriti zoper vse oblasti, celo zoper nekatere slovenske poslance! Nikjer ni našel pomoči, ampak le za preke in večkrat se je kazalo, da se afera obrne na način, ki bi bil za dr. Benkoviča zelo neprijeten. Še sedaj se mu očita, da je prekruto ravnal, četudi je to očitanje popolnoma neutemeljeno. Dr. Benkoviču je bila korist ljudstva več nego usoda okrajnega glavarja!

Kdo pa je ustanovil stavbinsko zadrugo „Lastni Dom“, ki ima namen, brežiškim Slovincem, zlasti obrtnikom dobiti primerne strehe?

„Dobre informacije liberalcev.“ „Nar. Dnevnik“ od 20. t. m. piše, da sta dr. Benkovič in Terglav v nedeljo dne 18. t. m. zborovala v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah. Kandidata pa sta se le skozi Šmarjeto peljala proti Zidanemu mostu in se komaj za pol ure ustavila v Šmarjeti! Tudi o shodu v Laškem je „Narodni Dnevnik“ nekaj na slepo napisal. No, Narodna stranka se bode dne 17. maja prepričala, kako da stoji v laškem okraju.

Sedlarjev sin dr. Karba, ki se je v 20ih letih nemški naučil! Ne zmenili bi se za to osebo, ki živi tam nekje na kranjski meji. Pa da nam smeši našega kmečkega kandidata Terglava, tega si ne pustimo. Naš Terglav je značajan, za svoj stan veleizobražen mož, ki je v najhujših časih visoko dvignil zeleno kmečko zastavo. Zdravnik in doktor Karba, obrtnika sedlarja sin iz trga Ljutomer, ki o kmetijstvu ničesar ne ve, pa se baha proti Terglavu, da zna dobro nemški, dočim kmet Terglav zna toliko nemški, kolikor se je naučil v ljudski šoli in po svoji lastni nadaljni izobrazbi! Gramota za človeka, ki se v 20ih letih, v katerih je na stroške starišev šolske hlače trgal, ni drugega naučil, kakor da se ponaša z nemščino. Sicer pa, če ne bo dr. Karba tiho, bomo kmalu povedali, kako je on kazal prijateljstvo do kmečkega ljudstva v svojih dijaških letih. Ljutomeržani in drugi nam vedo mnogo povedati.

Agitatorjem. Za vse volilne tiskovine, ki jih razpošiljamo, imamo potrebno oblastveno dovoljenje. Isto se bo dobilo tudi za tiskovine, ki jih še izdamo. Torej brez strahu na delo!

Kmetje, očetje! Pošljite dne 7. maja svoje hlapce, delavce in osebno svoje sinove na volišče. Ne zadržujte jih, ampak prigovarjajte jim!

Našim somišljenikom. Gotovo je, da bodo naši nasprotniki navalili še cele kupe laži in obrekovanj na kandidate Slovenske kmečke zveze. Svoje somišljenike prosimo, da ostanejo trdni kakor skala in da se ne dajo premotiti. Nasprotniki nameravajo s takimi sredstvi zanesiti nezaupanje in zmešnjavo v naše vrste! Ze iz dosedanjega boja ste se prepričali, kako grdo se je proti nam lagalo. Ako bi imeli res kak obtežilnega, že davno bi bilo stokrat premleto v javnosti. Ne verjemite torej liberalnih laži, ampak stojte trdno in zmaga na celi črti bo naša.

Ponkovski tajnik Petek je tožil nekatere Ponkovčane, pristaše K. Z., češ, da so ga v pritožbi na glavarstvo radi občinskih volitev po krivici obdolžili, da je neki volilki hotel pooblastilo izsiliti, ta-

ko so namreč trdile neke priče in tista volilka sama. Ker se je izkazalo, da priče niso zanesljive, poravnala se je tožba pri sodnihi v Smarju 21. t. m. s tem, da so pritožniki seveda preklidali obdolžitev na sodni zapisnik, tožitelj pa je umaknil tožbo. Kakšne neresnice bodo liberalci kovali iz tega, si že lahko mislimo. Odgovora ne ostanemo dolžni.

Učiteljstvu na Spodnjem Štajerskem v prevdarek. Opozarjamo še enkrat gospode učitelje na Sp. Štajerskem in sicer v interesu šole same in njihovega stanu, da se ne vdeležujejo nasilstev raznih razgrajancev Narodne stranke. Učitelji morajo pač sami najbolj spoznavati, da se s takšnimi nastopi postavijo v nasprotje z večino kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Vedo pa tudi sami, da ni mogoče doseči pravega uspeha v šoli, če ni hiša v vednem stiku z šolo. Uvažujoč to dejstvo želimo samo ozirom na važnost ljudske šole, da ne sodelujejo učitelji pri raznih trupnih prizorih in ne delajo očitno proti ljudstvu samemu. S tem pa jim nikakor ne nameravamo vbijati v glavo kakega drugega mišljenja.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so č. gg. Cuiha Ferdinand, kaplan v Ljutomeru v Rečico; Jurhar Martin, kaplan v Rečici v Konjice; Lasbacher Jožef, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. goricah v Jarenino; Kristofič Mihael, kaplan v St. Juriju na Ščavnici pride v Ribnico; Gabere Martin, kaplan v Rajhenburgu v Ljutomer.

Casnikarstvo. Gospod dr. Kovačič, profesor bogoslovja, je oddalil uredništvo „Voditelja“, ter je isto sprejel g. dr. Fr. Lukman, profesor bogoslovja v Mariboru.

Stavbnomojstersko skušnjo je naredil pri e. kr. namestništvu središki rojak g. Matej Lončarič, sedaj v Voitsbergu pri Graecu v službi. Čestitamo gospodu in obenem želimo, naj bi se nastanil kje na Spod. Štajerskem, kjer krvavo potrebujemo takega strokovnjaka. Ves, večinoma ljudski denar za šole, cerkve in druga poslopja gre v žepe nemškimi ali laškimi arhitektom in podjetnikom ter je za nas popolnoma izgubljen.

Majski advancement častnikov bo objavljen dne 27. aprila in je zelo ugoden. Med drugimi bo na primer imenovanih okoli 100 majorjev pri pešpolkih.

Srebrno poroko bo obhajal v ponedeljek štajerski namestnik grof Clary.

Za volilni sklad S. K. Z. so darovali: č. g. Evald Vračko, kaplan v Jarenini 5 K, č. g. Josip Kranjc, kaplan pri St. Petru niže Maribora 2 K, č. g. Blaž Dvoršak, kaplan v Slivnici pri Celju 5 K, g. Ignacij Strovš v Trbovljah 3 K, č. g. Jože Cede, župnik v Studenicah 10 K, č. g. Melhior Zorko, kaplan v Cirkovcah, 8 K, č. g. župnik Kokelj 10 K 60 v, č. g. župnik Zupančič v Gotovljah 5 K, č. g. župnik Štrklj v sv. Petru 10 K, č. g. kaplan Podpečan v Podsredi 5 K, č. g. vikar Gorišek, nabral v Celju 120 K, č. g. župnik Ivan Jurko 7 K (darovali Jurko 3 K, Vrhnjak 3 K, Radšel 1 K), č. g. župnik Kranjčič v Grižah 5 K, č. g. kapl. Skamler Ljutomer 20 K (darovali č. g. Jurkovič 10 K, Skamlec 5 K, Tkovec 5 K, č. g. župnik Lenart v Šmartnem 3 K, č. g. župnik Groblšek Gomilsko 10 K, č. g. župnik Lom v St. Petru 5 K, č. g. župnik J. Košar v Galiciji 10 K, č. g. župnik Koebeč, župnik Sv. Križ 6 K, č. g. dr. Anton Suhač, župnik Sv. Ana 15 K. Živeli posnemovalci!

Somišljeniki, na dan volitve morate vsi na volišče. Nihče ne sme ostati doma. Vsak glas je lahko odločilen.

Štajersko.

Mariborske novice.

Goljufivi Lahi. Opekarska delavca Angelo Degano iz Calmassonsa na Laškem in Pietro Eronetto sta se v tukajšnji opekarni Schmied & Speideln vdinjala in dobila večjo svoto kot predplačilo. Čeravno sta dobila oba za ta teden že živila, sta vendar sklenila po tistem in nevede pobrisati jo iz Maribora. Na kolodvoru ju je pa zasačila roka pravice v podobi stražnika, kateri ju je odpeljal na okrožno sodišče.

Samoumor topničarja. Topničar Franc Reibenschuh od 3. poljskega polka, si je v soboto popoldne s strelom iz puške pristrigel nit življenja. Vzrok: mrznja do vojaške službe.

Duh se mu omračil. Tesarski mojster J. Renner iz Dunaja, kateri je bival po opravkih v Mariboru, je nena doma znorel. Odpeljali so ga v opazovalnico v Graec.

Denarja mu je zmanjkalo. Krznarski učenec Henrik Moravitz je izmaknil svojemu gospodarju Leopoldu Köllner na Dunaju iz zaprte pisalne mize 30 kron in se odpeljal po južni železnici proti Trstu. V Mariboru je moral pa prekiniti svojo vožnjo, ker mu je denarja zmanjkalo. Nadaljevanje svojega zanimivega potovanja bo premišljeval Moravitz na okrožnem sodišču, kamor ga je odpeljal stražnik s kolodvora.

Čudežna rešitev. Žagar Franz Zgonec je žagal v soboto popoldne na parni žagi tesarskega mojstra Spesa. Da požene žago v tek je moral nastaviti transmissijski jermen na gonilno kolo. Pri tem je bil pa nekoliko nepreviden, jermen ga je prijel za obleko in mu jo odtrgal raz telesa. Delavec Jernej Hojnik je slišal samo zomkelk udarec na tla in je našel Zgonca popolnoma golega in rezavestnega ležati na tleh. Zgonec je dobil samo lahke telesne poškodbe in bo zamogel v nekaterih dneh že zopet nastopiti delo.

Po stopnjicah padel. 68 let stari dninar Franc Plojteršič je šel v nedeljo dopoldne ob 11 uri v svoje stanovanje. Ko je šel po stopnjicah je zgubil ravnotežje in padel.

Pri padcu se je tako poškodoval, da je eno uro pozneje za poškodbami umrl.

Težko poškodovana po rešilnem vozu. Perica Antonija Pivec je šla v nedeljo popoldne po vojaški ulici z zavojem perila na glavi. Šla je čez cesto, pa se ni mogla hitro umakniti rešilnemu vozu, ki ji je prišel nasproti. Ognica jo je tako udarila po roki, da ji je zlomila spodnjo laketo. Prepeljati so jo morali v bolnišnico.

Celjske novice.

XXIX. občni zbor „Kat. podp. društva v Celju“ se je vršil na belo nedeljo popoldne pri „Belem volu“. Društvo je imelo v pretečenem letu 24 ustanovnikov, 120 rednih in 200 podpornih udov. Društvo vzdržuje s prostovoljnimi doneski sedemrazredno zasebno dekliško šolo šolskih sester, katero obiskuje letos nad 400 slovenskih deklic. V zimskem času je priskrbelo društvu otrokom obih slov. ljudskih šol toplo hrano, katero je dobivalo vsaki dan po 50 dekčkov in 50 deklic. Pri božičnici, katero je društvo priredilo, je bilo obdarovanih 100 otrok z obuvanjem in s toplo obleko. Dohodkov je imelo društvo v pretečenem letu 4514 kron 58 vin., stroškov pa 5191 kron 15 vin., torej znaša primanjkljaj 676 kron 57 vin. V novi odbor so bili voljeni sledeči gg.: Fr. Ogradi, inf. opat itd.; dr. Josip Sernec, odvetnik; dr. Josip Vrečko, odvetnik; Ferd. Golgranc, stavbeni mojster; Ivan Gorišek, vikar; Jakob Kosi, kaplan; M. Glinšek, župan; Fr. Kmecl, posestnik; Fr. Lipovšek, posestnik. Vsem korporacijam in blagim dobrotnikom, ki so dosedaj podpirali društvo, naj bo tem potom izrečena najprisrčnejša zahvala. Ostanite društvu tudi v prihodnje tako naklonjeni.

Kat. podp. društvo v Celju, ki vzdržuje zasebno dekliško šolo šolskih sester, je dobivalo dosedaj vedno podporo tudi od celjskega okrajnega zastopa. Tudi v tekočem šolskem letu je prosilo društvo pri okrajnem zastopu letne podpore. Sedaj pa je dobilo društvo od vladnega komisarja, ki vodi posle okrajnega zastopa, sledeče obvestilo:

„Kat. podp. društvo v Celju.

Proti razglasu e. kr. vladnega komisarja z dne 8. svečana 1909, s katerim je bila določena društvu iz okrajnega premoženja subvencija 200 K, je gospod dr. Henrik Jabornegg, odvetnik v Celju, vložil priziv na štaj. deželni odbor. Deželni odbor je z ukazom z dne 4. aprila 1909, št. 9040 prizivu ugodil in izpodbijani sklep vladnega komisarja razveljavil, ker so po judikaturi opravnega sodišča od kompetence vladnega komisarja načelno izključene vse zadeve, v katerih je okrajni zastop opravičen po obstoječih zakonih prostovoljno odločiti. O tem se društvo s tem obvesti.

Okrajni zastop Celje, dne 15. aprila 1909.

Dr. Breschar.“

Slovenski kmetje celjske okolice! Zapomnite si to sovražstvo celjskega župana do Slovencev, ki je za branil, da bi se podpirala z vašim denarjem edina slovenska dekliška šola v Celju.

Orglarsko šolo v Celju obiskuje šestindvajset gojencev, med temi 7 tretjeletnikov, ki bodo koncem šolskega leta delali zrelostni izpit. Poleg že znanih predmetov bodo večši tudi v igri na gosli, nemščini in občinskem tajništvu. Razun treh so že vsi oskrbljeni z dobrimi službami. V sedanjem tečaju so učenci zastopani iz sledečih škofij: celovške, goriške, lavantinske, sombotelske in tržaške. Mladenci, ki hočejo s prihodnjim šolskim letom v ta zavod vstopiti, naj dopsiljejo spričevalo o dobro dokončani ljudski šoli in priporočilno pismo župnega urada do 1. septembra t. l. Na željo prosilcev se pošljejo natančni pogoji. — Vodstvo.

Volitev župana v Celju. Minoli četrtek so volili novoizvoljeni občinski odborniki župana. Za župana je bil zopet izvoljen dr. Jabornegg, za namestnika pa dr. Jesenko. Jabornegg je izjavil, da sprejme izvolitev le tedaj, če sprejme dr. Jesenko izvolitev za podžupana. Ker pa dr. Jesenko izvolitve ni hotel sprejeti, bo treba še enkrat voliti župana.

Ptujske novice.

Pozor. Svojim somišljenikom v ptujskem okraju naročamo, da vplivajo z vsemi dovoljenimi sredstvi na občine in na veleposestnike, da volijo v okrajni zastop odločno slovenskega. Agitacija od strahu Ornika in njegovih hlapcev je silna. Letajo od osebe do osebe ter delajo vse mogoče obljube. Hvalijo se, koliko so storili za ceste. Nekaj so lahko storili, saj so dosti zvišali okrajne doklade. Pred vsem pa so zboljšali take ceste, po katerih se sami vozijo v svoje vinograde. Za tiste ceste pa, po katerih se navadno ptujski gospodje ne vozijo, niso vedeli. A ti gospodje so prijatelji kmeta samo pred volitvami. Zato pozor, somišljeniki; vsi na delo! Možje, stojte trdno za našo stvar!

Vinogradnikom ptujskega okraja! Vinogradnike ptujskega okraja opozarjamo, da bode vinarski inštruktor Zupanc kazal, kako je trse pleti, to se pravi, katere mladice je kot nepotrebne odstraniti. In sicer: 24. maja pri g. Zajšku v Mestnem vrhu, 25. maja v šolskem vrtu na Polenškaku, 26. maja pri g. Koserju v Dragoviču (na Aleluji), 28. maja v deželni gorici pri Sv. Urbanu, 3. junija v deželni gorici v Narapljah, 4. junija pri g. Vtiču v Stoprech, 8. junija v deželni gorici na Rodnem vrhu. Začetek vsakokrat ob deveti uri. Nadalje se naznanja, da se bo tudi letos vršila opazovanja glede pomladanskega

mraza. Postopalo se boče pri tem tako, kakor prejšnja leta; torej pomeni 1 strel ob polosmih zvečer, da se je prihodnje jutro bati mraza, 2 strela ob istem času pa, da bode gotovo mraz. 3 strela po noči so znamenje, da je treba iti kuriti oziroma kaditi. Opazovalne postaje so pri vinogradih štajerske hranilnice. V krajih, ki so od teh opazovalnih postaj tako oddaljeni, da ni mogoče slišati tamkajšnje streljanje, naj bi prevzele merodajne osebe to opazovanje in alarmiranje. Mraz opazovalne topomere prodaja Jože Jaborka, Dunaj, IV. Freihaus.

Drugi kraji.

Cirkovce. Shodek so imeli pri Korošcu v Šikolah socialdemokratje. Bilo je že po noči, da se ne bi poznala rudeča šajtrga, katero je porival naprej bivši učitelj — aha! — kolega je pa mazal Korošec menda s tistim špehom, katerega lahko pri njem kupi tudi šolar za en groš ob kvaternih petkih. Govornik se piše Hitek, a ni šlo hi-naprej, ampak štu-nazaj, ker ljudje vedo, da iz tega ni nič, da bi ne bilo več davkov in nobenih vojakov. — A mi bomo volili dne 7. maja zagovornika naših želj in zahtev, in ta bo g. dr. Anton Korošec, državni poslanec, Maribor.

Cirkovce. Bela nedelja je privabila več ljudi k nam na žegnanje; domačini smo komaj nekaj malega mogli kupiti, ker se je nam mudilo na shod, na katerem smo z navdušenjem poslušali zgovornega sosednega gospoda župnika ter mu obljubili oddati dne 17. maja svoje glasove. Delavnost gospoda Josipa Ozmec je nam sosedom dobro znana, zato mora biti on naš poslanec! Mi poljanci hočemo letos imeti tak dva poslanca, ki poznata svojo mož-besedo. Zato hočemo imeti iz svoje sredine kmeta Ant. Meško, ki se bo tako izvrstno znal postaviti kakor Roškar in naš sosed Pišek. Od tistega Ploja, ki je nam obljubil skupno delovanje z Roškarjem in Pišekom, katerih pa na Dunaju niti poznati ni hotel, se mi Cirkovčani ne damo več nafarihati. Zadržite smo dr. Ploja volili za liberalce, kateri so se potem iz nas norčevali, sedaj bomo pa volili za sebe, in liberalci se bodo kisló držali. Močni smo dovolj, da zmagamo sijajno.

Ponikva. Na belo nedeljo smo imeli na Ponikvi obletnico cerkvenega posvečenja. Ljudstva je bilo mnogo. In kakor je že navada pri cerkvenih shodih, da prodajalci ponujajo pri cerkvah svojo robo, tako je bilo tudi pri nas. Vračali so se veselo domov z lepim skupičkom. Le eden je bil potr. Bil je to trgovec iz Žetal, Brliški, ki bi tudi v Graec rad šel prodajati svojo robo. Pa težko če bo šlo. Tu so se ljudje bolj zanimali za pomarančanke, kakor pa za Brliška. Če bi povsod tako, potem je pa res slab kšeft. Da bo pa tudi širni svet zvedel, kako je uspel prvi shod kandidata Narodne stranke, podamo številke. Na shodu je bilo z natakari in godci vred 37 ljudi. 15 od teh je bilo nevolilcev. Med volilci polovica pristašev S. K. Z. Koliko še potem ostane? O jej, slab kšeft! In še pristaši Narodne stranke pravijo, da bodo za poslanca volili vrlega našega kmeta Jakoba Vrečko.

Smarje. Zadnjič ste poročali, da je kandidat Narodne stranke Brinar bil najzvestejši pristaš posilinemca Suppanza, da še sedaj od njega naročuje blago; danes poročamo, da je tudi naš kandidat Berlik bil posilinemec, njegov oče in brat v Velenju sta vedno trobila v rog nemškutarjev, skratka: naš kandidat ni bil in ni odločen Slovenec. Slovensko ljudstvo bo tem nenarodnim kandidatom dalo odgovor s tem, da jih ne bo volilo, ker bi gotovo nikdar ne zastopali slovenskih koristi, temveč hlapčevali nemškutarjem!

Iz Šaleške doline. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so obljubovali liberalni agitatorji vse mogoče in nemogoče stvari. Če bi le polovico svojih obljub izpolnili, bi imeli mala nebesa na zemlji. Jezovnik je pisal svojim ljubljencem, da se bo 100 milijonov kron razdelilo med ljudi, to je on pridobil. Zdaj pa tarna Narodni List, da je Pišek kriv, da ni Jezovnik vsega dosegel za Šaleško dolino. Liberalci pač mislijo, da jim ljudstvo še tako slepo vse verjame, kakor pred dvema letoma. No, enkrat so vam delavci in kmetje zaupali, počasi pa že spoznavajo, kako ste jih nesramno nalogali. Klaverni nedeljski shod v Družmirju, kjer sta udrihala dva celjska škoforja po duhovščini, nam kaže, da se tudi v Sp. šaleški dolini obračajo od Narodne stranke. Pristaši Kmečke zveze, le pogumno na agitacijo in si pridobite vse delavce in kmete, ki so prej volili z Narod. stranko. Zmagati morata Pišek v splošni in dr. Verstovšek v Kmečki skupini.

Šostanj. Advokat dr. Božič se sam imenuje izvežbanega kmeta in hoče za napredek kmečkega stanu delovati. Čudno se nam zdi, da kot izvežban kmet ni mogel rešiti svojega brata, kateri je imel posestvo blizu Celja, propada, ter je tudi pustil, da se je posestvo moralo prodati. Zanimivo bi bilo, če bi gospod advokat pojasnil, kdo je pregovoril njegovega brata, da si je kupil posestvo blizu Celja, ker ni navađa, da bi kmetje iz Ljutomera kupovali posestva blizu Celja. Naše mnenje je: Kdor svojemu rodnemu bratu, akoravno se imenuje izvežban kmet, ne more, ne če, ali pa, kar je najbolj verjetno, ne z n a pomagati, bo tem manj pomagal kmetom, ki niso z njim nič „v zlahti“, temveč pri katerih le lovi glasove.

Velenje. Popolnoma gotovo je, da bo prihodnji deželni zbor imel drugačno lice, kakor je imel prejšnji. Na mesto starih liberalcev bodo stopili poslan-

ci S. K. Z., kojih izvolitev je v vseh okrajih zagotovljena. Izmed nemških poslancev bo skoraj gotovo večina pripadala krščanskim poslanca. In pri takih razmerah naj volimo mi protikmečkemu advokatu dr. Božiču? Če še malo ljubimo sami sebe in kmečki stan, ne bomo tega storili, ker bi dr. Božič kot edin poslanec liberalne stranke, kar bo vedno uporabila vlada in druge stranke, v nobenem oziru ne dosegel ničesar, ker s frazami o izvežbanem kmetu bi v deželni zbornici nič ne dosegel, ker se tam le tisti poslanci uvažujejo, ki imajo močno stranko in večino spodnještajerskega ljudstva za seboj.

Slovenjgradec. Če pazno študiramo politično zgodovino vseh strank in narodov, opazimo, da stranke, ki se bližajo propadu, zgrabijo za zadnje sredstvo: nasilje, surovosti, razbijanje shodov. Zadnji shod v Slovenjgradu je pokazal, da se tudi Narodna stranka že bori s smrtjo in v tem boju uporablja, kar se uporablja da. Shod v Slovenjgradu nam je pokazal žalosten položaj stranke, je okrepil v nas prepričanje, da je rešitev kmečkega stanu le mogoča potom mogočne S. K. Z. in nas navdušil tako, da bomo na dan volitve vsi do zadnjega oddali glasove kandidatu S. K. Z.

Gornjigrad. Že dolgo časa se nam je sumljivo zdelo, da govori deželni potovalni učitelj Goričan le na shodih Narodne stranke, na shodih S. K. Z. še nikdar ni govoril. On je liberalec in sovraži naravnost kmečko ljudstvo, ker ni v liberalnem taboru. — Značilno za tega kandidata je, da se silno boji vinarkega in sadjarskega ravnatelja Stieglerja, kateri ima glavno besedo pri deželnem odboru in je zagrižen nemški nacionalce; kandidat Goričan je opevano izražal strah pred Stieglerjem in ta strah bo povzročil, da ne bo upal v deželnem zboru niti kihnuti, še manj pa odločno zastopati pravice slovenskega ljudstva brez dovoljenja — šefa Stieglerja. Da se ne bo smel udeleževati obstrukcije, da bo za kulisami moral samo govoriti, kakor mu bo zapovedal Stiegler, ve vsakdo, kdor pozna bojazljivost Goričana. In tak človek, ki je odvisen na vse strani, ki nima nič odločnosti in samostojnosti, naj bo naš poslanec? Nikdar ne, je odgovor Gornjesavinčanov.

Trbovlje. Kandidatura učitelja Brinarja je nas delavce naravnost presenetila. O tem možu smo prej vedeli le to, da je trolil v rog posili-Nemcev, sedaj pa ne more, ker ni, hvala Bogu, v Gotovljah nobenih takih neznajnežev. O kakih možnostih ali delu za ljudstvo pa ni bilo ne sluha ne duha. Mi kot krščanski delavci smo njegovi nasprotniki, ker so vsi učitelji, če ne javni, pa vsaj tihi pristaši socialnih demokratov, proti katerim bijemo krščansko-socialni delavci boj, tembolj pa ga mora biti kmet. Takim liberalcem, tihim socialnim demokratom, bivšim posili-Nemcem bomo pokazali vrata in bomo vsi volili za ljudski blagor vnetega kmeta Fr. Pišeka, državnega poslanca v Orehovivasi.

Slov. Bistrica. Dne 17. t. m. je padel 78 let stari Janez Dominko, cestar v pokoju iz Zafosta, z voza mesarja Rasteigerja iz Slovenske Bistrice in si pri tem desno nogo in desno roko zlomil. Težko ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Pijanost ne pozna bratovske ljubezni. Ludvik Pšeničnik, posestnik v Klokočevniku pri Sv. Duhu v Lošah ima vino v kleti svojega brata Janeza shranjeno. Pred nekimi dnevi sta se podala oba v klet in sta se tam dobro imela, dokler jima ni vino v glavo stopilo. Tola sta se prepirati radi pravice v kleti, kar je Janeza tako razburilo, da je zgrabil Ludvika in ga s tako silo ob tla vrgel, da si je ta nogo zlomil.

Tepež. Dne 18. aprila je nastal v neki krčmi v Savinskem pri Makolah tepež, pri katerem je nek deček 26 letnega težaka Jurija Unuka z Verhloge s kamnom po glavi udaril in težko poškodoval. Unuk se je podal v mariborsko bolnišnico.

Kamnica pri Mariboru. Dne 18. t. m. je napadel na cerkveni poti v Rošbahu viničar Gornjak svojega sosedu Mihela Ferša, viničarja pri Girstmaierju brez vsega vzroka, ga vrgel na tla in mu pri tem roko strl.

Tepež. V nedeljo, dne 18. aprila je nastal v krčmi v Raču pri Svičini med pivci tepež, pri katerem je dobil viničarski sin Janez Krivec iz Svičine od nekega kmečkega fanta iz Rača s kolom po glavi težko rano. Krivec so drugi dan v mariborsko bolnišnico odpeljali.

Potres. Iz Zibike nam pišejo: Dne 21. t. m. nekako ob pol 2. uri po noči je bil tukaj dvakrat lahke potres; smer: od zahoda proti vzhodu. Drugi dan (22. t. m.) smo pa čutili kar tri sunka: ob 6., 7. in 8. uri zjutraj.

Zreče, 22. aprila. Tu stanujoči gospod Josip Močnik, bivši nadučitelj pri Sv. Kungundi na Pohorju, je danes umrl. Pogreb v soboto popoldne, ob 2 uri.

Agitirajte neumorno za kandidate S. K. Z. Slovenska kmečka zveza mora zmagati na celi črti.

Koroško.

Borovlje. Tu sta na prodaj dve gostilni s konicijo, ena tudi s trgovino. Prodaja ju oskrbnik Radonik v Celovcu, Heimgasse 8.

Iz občinskega sveta celovškega je izstopil zasebnik Fr. Eckhart. Prišel je že prej večkrat navskriž z vladajočimi gospodi, do popolnega razdora pa je prišlo, ko je pri zadnjih deželnozborskih volitvah kandidiral na svojo roko proti oficelnim kandidatom.

Pri belem dnevu je vlomil v soboto popoldne neki mlad človek v stanovanje celovškega mesarja Wranna, kjer je ležala nevarno bolna mesarjeva žena. K sreči sta bile dve gospe na obisku, ki ste ga pa le s težavo spravile venkaj in pri tem same dobile nekaj udarcev od njega. Zahteval je denarja, ali pa mesa. Odvedli so ga na policijo, kjer se je izdajal za slikarskega pomočnika.

Smihel pri Pliberku. Tvrda Jul. Thiele iz Duheva na Češkem, ki je pri Letini iskala premog in je že dosegla globočino 252 m, je nenadoma ustavila vrtanje. Je li zasledila kako premogovno žilo ali ne, je neznano.

za skriptorja na celovško študijsko knjižnico je imenovan dr. Teodor pl. Stratil, dosedaj amanuensis na dunajski vsenčilski knjižnici.

Električno razsvetljavo iz celovške elektrarne dobila letovišči Otok in Poreče ob Vrbskem jezeru.

V Beljaku zelo hitijo s prezidavanjem južnega in državnega kolodvora. Delali so tudi pozimi vkljub silnemu mrazu. Upajo, da bodo do 1. julija, ko bodo otvorili turško železnico, s prezidavo gotovi.

Winklerjevo zadevo, ki bi imela te dni priti pred sodišče, so že drugič preložili, in sicer zdaj zaradi njegove bolezni, na sredo majnika.

Kranjsko.

Poštna vest. C. kr. poštno in brzojavno ravnanje v Trstu je odredilo, da se v Ljubljani počeni s 1. majem t. l. ne bodo več dostavljali poštne zavitki ob nedeljah in praznikih; slej kot prej pa se bodo vročevale strankam nujne in ekspresne vozno-poštne pošiljke, kakor tudi one z lahko pokvarljivo vsebino. Naslovnikom je dovoljeno, da prejema tudi vse druge zavitke ob nedeljah in praznikih ob uradnih urah na pošti, ne da bi preje oddali kako posebno izjavo ali plačali predpisano predaltno. — Oni zavitki, ki se v nedeljo ne oddajo, se dostavijo strankam v ponedeljek.

Vodstvo S. L. S. je imelo v ponedeljek dne 19. t. m. II. redno zasedanje v Ljubljani. Sejo je otvoril načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič, ter najtopleje pozdravil novoizvoljenega deželnega poslanca Perhacca. Na dnevnem redu so bila različna jako zanimiva poročila o političnem položaju (dr. Šusteršič), o deželnih melioracijah (dr. Lampe), o cestnem zakonu (dr. Lampe), o zavarovalnici za živino (dež. posl. Mandl), o deželni banki (posl. Mandl), o premembi lovske postave (dež. posl. dr. Zajec).

Stavka v kamniški smodnišnici. V ponedeljek popoldan so pričeli stavkati delavci v kamniški smodnišnici. Število stavkajočih delavcev znaša približno 100. Vzrok stavke je, ker je vojaško vodstvo podaljšalo delavno dnevno dobo za tri četrt ure, ne da bi povišalo pri tem plačo. Dosedaj se je delalo od tri četrt na sedem zjutraj do 6 ure zvečer, vodstvo pa hoče sedaj vpeljati delavno dobo brez povišanja plače od 6. ure zjutraj pa do 6. ure zvečer.

Vpokojen na lastno prošnjo je bil kot vojak in blag tovariš obče spoštovani in čislani stotnik domačega domobranskega polka g. Ivan Kramaršič. Pri tej priliki je postal major in dobil viteški križec Fran Josipovega reda.

Vojaško nadzorovanje. Nadzornik konjenice, feldcajgmajster pl. Brudermann pride dne 28. t. m. v Ljubljano, da nadzoruje ljubljansko dragonsko posadko. V spremstvu feldcajgmajstra se nahaja generalni major grof Sagburg, 3 polkovniki, 2 majorja in več generalnoštabnih častnikov.

Ljudski oder v Ljubljani. V nedeljo 25. t. m. bo nastopil „Ljudski oder“ prvič v ljubljanskem gledališču z izvirno igro „Reveček Andrejček.“ Namen „Ljudskega odra“ je, vzgajati in pridobiti domače igralne moči in gledališki naraščaj.

Vsak slučaj podkupovanja volilcev od strani liberalnih strankarjev nam takoj javite.

Primorsko.

Volitve delegatov in namestnikov za občni zbor deželnega urada splošnega pokojninskega zavoda za nameščence v Trstu se bodo vršile v nedeljo, dne 16. maja od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne v sejni dvorani deželnega urada v Trstu, Via della Caserma, št. 4, II. nadstropje.

Slovenska penzija v Opatiji. Vdova zdravnika dr. Hinka Šukljeja je v Opatiji otvorila v vili „Mary“ slovensko penzijo za slovenske obiskovalce Opatije.

Kobilice na Krasu. Z gorkimi dnevi vred so se pojavile na Krasu zopet ogromne množine kobilic. Vzrok temu je lanska brezbriznost in zanikanost v pokončevanju kobilic, predno so napravile svoje zalege. Ako se kmetovalci resno ne potrudijo s pokončevanjem, jim preti še hujša škoda kot lansko leto.

Nemška banka v Trstu. Osrbežna banka nemških hranilnic v Pragi ustanovi v Trstu svojo podružnico. To je prva taka nemška prijadranka v Trstu in Primorju. Slovenski denarni zavodi po celem Primorju so sklenili kar najodločneje nastopiti proti prodiranju nemške glavnice na slovensko Primorje.

Somišljeniki, ne dajte si od liberalcev popisati glasovnic!

Narodno-obrambno delo.

Ogrski Slovenci.

Prejeli smo od veleuglednega ogrskega Slovence pismo, katero priobčujemo doslovno:

Z veseljem sem čital v Vašem listu članke, katere ste od nas ogerskih Slovencev pisali i mam upanje, da bo to Vaše hvale vredno delo v velikem krogi zbudilo pozornost na nas, ki smo od madžarov tako potlačeni.

Vi pozivljate Vaše dijakke, naj bi v počitnicah tū pri nas potuvali i poučevali to ljudstvo i ta kraj. Prav tako! A kaj mislim, da bi dosti več koristilo, če bi se nadaljevalo ono delo, katero je gospod -dr. Alojz Nastran (misijonar iz Ljubljane) začel. Ta vrli gospod je dozdej že sedem (7) naših fantov spravil v gimnazijske šole v Ljubljano. Eden izmed teh je že v VI., četrte v III. i dva v prvem razredu. Naše ljudstvo je namreč večji del siromaško i nemore dati učiti fantov z svojimi stroški, a fanti pa cilo radi grejo v šolo. Zato če bi dobili naši fanti podpore, bi z veseljem šli v slovenske gimnazije i bi po takem nastanola močna zveza med nami. Teh sedem fantov, kateri so v Ljubljani, je vsak iz druge vasi i tak bo imel vsak izmed njih priložnost, v širokem krogi gori budit narodno zavest i vplivali bodo tudi na one, kateri v madžarskih šolah študirajo, tudi v teh se zbudi ljubav do svojega naroda. I če bo se to delo nadaljevalo i več naših dečkov v Vaše gimnazije pride, teda hitrej gori zdramijo naše ljudstvo i je rešijo od narodne smrti, pred katero stoji; az če bomo še dolže časa spali, se je bojati, ka nas Ogri pomadžarijo.

Zato dajte to naznanje dotičnim krogom i če bo mogoče, naj že v prihodnjem šolskem letu pomagajo naše fante, da v Vaše zavode pridejo. — Morebiti bodejo se še iznajšla druga taka sredstva, z katerimi bomo lahko oživljali našo narodno skupnost.

Žalibog, meni manjka časa, ovači bi Vas gori poiskal i bi Vam marsikaj povedal od tukajšnjih razmer. Slovenski pisati mi še gre težko, az sem jaz tudi na madžarskem spunil srednje šole i še ni dolg čas, ka se vadim slovenski pisovat.

Z odličnim spoštovanjem.

K. (S.)

Najbližji cilj Šudmarke je jasno in brez vsake dvojbe izražen v predlogu, ki ga je Šudmarkino okrožje Lipnica sklenilo ter ga bo stavilo glavnemu zboru: „Naseljavanje na Štajerskem ima predvsem ta cilj, da te občine, ki tvorijo most med Mariborom in sklenjenim nemškim ozemljem, spravijo v nemške roke.“ Tukaj se torej prizna, da je po glavnem namen Šudmarke, potisniti Slovence do Maribora in do Drave in torej vse germanizirati, kar je nad Dravo. Ubiti hočejo Slovence, sicer ne telesno, pa jezikovno in narodno. To bi naj bil cilj, ki je vreden „viteškega“ nemškega naroda?! Tako razširja radikalni nemški nacionalizem kulturo in omiko v 20. stoletju! Ali niso ti ljudje podobni srednjeveškim roparskim vitezom, ki so napadali ljudi ter poplenili vse, kar se je dalo vzeti? Ti moderni vitezi tudi plenijo po slovenskih krajih, hoteč uropati slovenski jezik in vse njegove pravice ter tako na krivičen in silovit način imetje in posestno stanje nemškega naroda povečati na škodo slovenskega. In tako počenjanje se imenuje obramba? To je najhuši napad na imetje in pravice drugega. Če bi se tak napad izvršil v zasebnem razmerju dveh posamnikov, bi bil kazniv; ker pa narod napada narod, kajpada močnejši narod slabšega, vlada to tolerira, ker se to imenuje „obrambno“ delo in razširjanje nemške kulture. Za tako kulturo se zahvaljujemo ter jo odklanjamo, ker dobro vemo, da za njo ne tiči človekoljubnost in poštena želja po prospošenju kulturnih pridobitev, temveč tiranska sebičnost in skrajna narodna nestrpnost. Življenska naloga rodoljubnih Slovencev pa mora biti, da onemogočimo zgradbo onega mostu od Maribora do nemškega ozemlja, onega mostu, ki je cilj vseh nemških želj. Sodelovati morajo pri tem odpornem delu vsi Slovenci. Tukaj ne sme biti strankarskih razlik, ne ločitev stanov, na drugih obzirov. Obranimo in ohranimo si svojo zemljo in slovensko domovino z vsemi sredstvi in z vsemi silami!

Pesnico pri Mariboru je zadela dvomljiva sreča, da je dobila podružnico nemškega Schulvereina. Na slovensko zemljo sodi kako slovensko obrambo društvo, ne pa nemško. In če ta mora v mariborski okolici braniti kako narodnost, je gotovo slovenska, ki je v veliki nevarnosti zavoljo krute in brezobzirne nemške ekspanzivnosti. V kakem smislu bo delala novoustanovljena podružnica, je že vnaprej pokazal ustanovni shod. Na njem se je kar kladlo napadov na slovensko ljudstvo in njegove pravice. Odlikoval se je v tem oziru nek Reppnig, kakor priča njegovo ime — in naj si rep podaljša magari s 3 p —, slovenskega pokolenja. Kaj so Slovenci že vstvarili? Po Reppnigovem mnenju nič, ker vse pridobitve, ves napredek na svetu in navsezadnje menda tudi svet sam prihaja iz nemškega naroda. In tako huda je nekulturnost našega naroda, da se po nekaterih krajih človek ne upa na cesto, ker se je treba bati, da bi ga ne dorasli mladeniči ne ubili. Tukaj je g. Reppnig gotovo mislil na zastopnike nemške kulture na avstrijskih vsenčilskih, osobito na graške burške pretepeče in na surovi nemški mariborski mob. Podružnici, ki bo izvestno delovala v Reppnikovem duhu, je že pristopilo nad 40 članov.

Šudmarka — Ostmarka. Šudmarka je društvo, ki opravlja nemške-obrambne posle v vsenemškem duhu. Njeni ideal je zgraditev nemškega mostu do Adrije. Vskliko je to društvo iz nestrpnega duha nemškega radikalizma in na tem temelju tudi ostalo. Vodstvo ima v rokah svobodomiselnost nemškega nacionalizma in radikalizma. Sicer je društvo glasom

svojih pravil v političnem in konfesionalnem oziru nevtralnemu. Toda samo na papirju. V resnici pa je komande popolnoma v rokah svobodomiselnih, nacionalnih in radikalnih Nemcev. Kar med Nemci ne trobi v svobodomiselnem rog, temveč brani v javnosti krščanska načela, sme sicer plačati prispevke za društvo, govoriti pa v društvu ne sme niti besedice, še manj ima upanja, da bi kedaj prišel do kakega odborniškega mesta. To je nacionalnemu krilu nemških krščanskih socialcev v Graciu vendar že začelo postajati preneumno. Začutili so nevrednost in nečastnost stališča, ki jih je do njega ponižala oholost nemških nacionalcev, in so zahtevali, da pride tudi njih štrnja v društvu do vpoštevanja. Toda zaman. Sicer je to povzročilo delno krizo v vodstvu, toda nadutost nemških nacionalcev in radikalcev ni odnehala. Tako so nemški krščanski socialci spoznali, kar bi že glavno morali vedeti, da jim ni mesta v vsenemški Südmarki. Odpor proti vsenemške posle oskrbujočim obrambnim društvom se ni pojavil samo v Graciu, ampak tudi drugod med krščansko-socialnimi in konservativnimi Nemci. In nasledek je bila ustanovitev lastnega obrambnega društva z naslovom: „Ostmark, Volksbund deutscher Oesterreicher.“ Sedež društva je v Lincu in predsednik mu je gornjeavstrijski državni poslanec dr. Schlegel. Dosedaj je pristopilo 41 podružnic. Branitelji društva po časnikih razglašajo, da je njih namen braniti nemško narodnost in njeno posest, toda nikdar ne napadati upravičene interese drugih narodnosti. Bomo videli. Toda svarimo nove nemške obrambnike, naj pri svojem obrambnem delu nikdar ne pozabijo načela krščanske pravičnosti. Ne kratimo jim pravice, da branijo svojo narodnost, kjer je res v nevarnosti, toda vedo naj, da je vnebovpijoča krivica, če se zatira male in slabejše. Če bodo krenili na pota Südmarkine in Schulvereineove okrutne germanizacije, jih bo zadela ista obsodba.

Somišljeniki, pazite, da ne daste iz rok glasovnic in legitimacij. Nasprotniki bodo porabili vsako sredstvo v prilog svojim kandidatom.

Razgled po svetu.

Amundsenova ekspedicija na severni tečaj. Polna in točna Amundsenova ekspedicija na severni tečaj je gotova. Izbor moštva ladijo „Fram“ je že dogotovljen. Oskrba ladije z vsemi potrebščinami hitro napreduje. Odhod ekspedicije se bo vršil dne 2. prosinca leta 1910 in bo došla v San Francisko že meseca junija. Ostali čas poletja se bo uporabil za to, da se najde priličen prehod skozi ledeno ploščo. Zadnja poročila bo poslal Amundsen iz St. Barroda, na zapadni obali Severne Amerike. Tam se nahaja poštna postaja za lovec in ribiče. Brezlični brzojav je Amundsen odklonil, ker je zvezan s prevelikimi stroški in zaprekami, a razum tega bi pa slabe vesti iz domovine tudi slabo vplivale na člane ekspedicije. Ladija „Fram“ bo opremljena z motorjem 200 konjskih sil in se bo s tem brzina znatno povečala. Ekspedicija je dobila zelo lepe in dragocene darove. Institut Carnegie ji je poklonil vse magnetne priprave, norveško vojno ministrstvo pa vse orožje najnovejše vrste. Moderna zrakoplovna tehnika bo imela tudi svoje zastopnike na palubi v podobi malih zrakoplovov.

Dež umetnim potom. V novi Zelandiji so poskušali, ne-li bi se dalo na kak način napraviti umetno deževje, ter se tako preprečile velike suše, od katerih toliko trpi zemlja in rastline. V to svrhu se je ustanovilo društvo, katero je pričelo s poskusi in je prišlo do zelo povoljnih rezultatov. Svoje stroje so si uredili tako, da se s hriba v času četrte ure vna me in raznese 25 funtov smodnika in dinamita, a sledeče četrte ure pa 60 funtov neke eksplozivne tvarine. V bližini eksplozije je nastal dež, ali samo lokalno. Pri poznejših poskusih so pa baje dosegli to, da je deževalo na več kilometrov na daleč in široko. Ako je vse to resnica, naj se bavijo s tem učenjaki.

Drevje ki joče. Na Kanarskih otokih raste neko drevje, ki ima to posebno svojstvo, da joče. To drevje spada k vrsti lovorjev, a raste v grmičevju. Iz številnih listov kapljajo neprestano biserne solze, napravljajoč okoli debela mala jezerca. Nakapana voda služi za namakanje korenin.

Ruski roparji z bombami. Roparji so napadli slugo Volgabank v Peterburgu in mu odvzeli usnjato torbo, v kateri je imel 70.000 rubljev denarja. Da se rešijo preganjalcev, so vrgli bombe med nje in tako zbežali.

Kako angleška vlada počasti časnikarje. Ministrstvo mornarice pripravlja veliko svečanost na čast angleškim časnikarjem, kateri bodo imeli meseca junija svoj kongres. V luki Spithead bo 10. junija velika parada vojnega brodograja druge in tretje armade in to bo 68 bojnih ladij in 55 spremljevalk.

Največji vodeni rezorvar na svetu. Meseca majnika bo otvoril londonski župan največji vodeni rezorvar na svetu, katerega je sezidal Metropolitan Water Board v Henar Osku. Ta rezorvar drži 254.250.000 litrov vode in služi za porabo 1.750.000 ljudem.

Mickieviczov spomenik v Parizu. V Parizu se je osnoval odbor v svrhu, da se postavi v Parizu spomenik znamenitemu poljskemu pesniku Adamu Mickieviczu. V pozivu, katerega je ta odbor razpo-

slal, se naglašuje, da se mora ta spomenik postaviti, da se pokaže interes Francije za svoje ideale in prijateljske razmere do Poljakov. Spomenik bo izdelal znameniti francoski kipar Emile Bourderelle. V času obdobja za postavbo spomenika so sami odlični jakki francoski in poljski kakor: princ Roland Bonaparte, Maurice Barres, Jules Claretie, Anatol France, princ Ponatovski, grof Potocki, princ Radziwil, Sienkiewicz in še mnogo drugih.

Protialkoholno gibanje na Turškem. Na Turškem jako lepo uspeva borba proti alkoholu. V soboto popoldan morajo biti zaprte že vse prodajalne, v katerih se prodajajo opojne pijače. Te prodajalne ostanejo zaprte do ponedeljka v jutro. Samo veliki hoteli delajo izjemo. Toda tudi tukaj so prilepljeni lepaki, ki naznanjajo ljudstvu, da se ne prodaja opojnih pijač. Sedaj so pričeli ustanavljati hotele v katerih prodajajo same brezalkoholne pijače, limonado itd. in tudi po cestah ni drugega dobiti, kakor neopojne pijače.

Somišljeniki.

Pazite, da ne bodo agitatorji celjske liberalne klike popisovali glasovnic!

Narodno gospodarstvo.

Pravi vzroki visokih tržnih cen. Kdo je še lansko leto mislil, da bodo pšenične cene poskočile do 18 kron 80 vinarjev za 50 kg ko je bila vendar žetev po vseh deželah avstrijsko-ogrsko monarhije, Amerike, Nemčije in drugih državah jako povoljna. In vendar je dunajski trg najboljši komentar za to. Vsak interesent ve, da se prej ne more skleniti nikaka kupčija ali prodaja, dokler ni znan budimpeštanski terminski kurz. Pa ne samo na Dunaju se občuti ta pritisk budimpeštanskega terminskega kurza, nego tudi po vseh drugih avstrijskih kronovinah. To je za Dunaj in druge avstrijske trge prav poniževalno ali vendar opravičljivo, ko je ja terminska igra mednarodna in ki povsod uganja svoje pogubonosno delovanje in uplivanje na cene. V Avstriji sicer nimamo borznega terminskega prometa več, ali ne ta, nego ogrska terminska igra nam narekuje cene. Na Ogrskem igra vsak človek na borzi poljedelskih pridelkov in žita. In vodstvo te, je v rokah nekaterih velešpekulantov in mlinarjev. Naštevaje vseh možnih sredstev za napravo cen od strani teh gospodov, bi napolnilo cele knjige. Pod varstvom uvožne carine so imeli ti žitni oderuhi čisto prosto polje za zvišanje cen. Da bi od tega imelo vsaj splošno poljedelstvo kaj koristi, bi se potem tako postopanje že opravičilo. Ali tudi to ne. Visoke cene padejo v žep nekaterih ogrskih velešpekulantov. Ali tu se je kmalu preobrnilo. V Ameriki, kjer je dosegla borzna terminska igra najvišje cilje, kjer se je delalo najhujše s cenami, je vložila vlada poziv na reprezentacijsko zbornico, naj prepove goljufive terminske spekulacije na borzi, ker je to pogubno za ljudski blagor in njegovo hrano. Dejstva, s katerimi je bila ta vloga osnovana, so na drastični način dokazala, kako škodljivo da deluje tako postopanje in delovanje na ljudski blagor, pa ne samo v Ameriki, temveč v še veliko večji meri pri nas, ker nam primanjkuje sredstev za odpravo in nadomestitev škode in ker pri nas ni najti onega blagostanja, kakor ga ima ljudstvo tam.

Če je v Ameriki, dosedanjem eldoradu največje goljufije, če že torej ameriški vladi ni več ugajalo to brezvestno goljufanje, tembolj bi moralo to podkuriti našo avstrijsko vlado, da bi drezala na spolnitev, od ogrske strani sklenjenih pogojev, da se odpravi terminska borza. Pod danimi pogoji je to danes pogoj najnujnejše potrebe. Vse kar se potrebuje je postalo dvakrat ali pa še večkrat dražje in posebno še glede na vsak dan višje cene živil. Poljedelcu ne ostane dosti od prodaje njegovih pridelkov. Od nekaterih pa sploh nič, ker je konsum hudo upadel in nekatera žita kakor rž sedaj jako težko dobe kupca. Potem se pa poljedelcu kmeta podtika v obče vzrok na draginji. Vzrok pa za dene merodajne kroge, ki puste, da težko prisluženi vinarji ljudstva teko v nenasitni žep ogrskih borznih spekulativ in oderuhov. Postopanje ameriške vlade naj bi bilo za zgled in svarilo našim merodajnim oblastem, istotako tudi na Ogrskem skušati doseči z vsemi sredstvi in močmi za blagor celega ljudstva in prebivalstva.

Stanje setve na Ogrskem. V prvi polovici meseca aprila je bilo vreme jako nestalno in ponajveč neugodno. Zaradi tega se je stanje setev nejednakomerno razvijalo. Zimska ječmen in ogršica sta veliko trpela radi vremena. Zimska pšenica in posebno še rž uspevata prav dobro. Poljedelska spomladna dela zelo napredujejo radi ugodnega vremena. Ravno tako dobro uspevajo tudi zgodnje setve ječmena in ovs. Tudi v obče uspevajo vse spomladne setve jako dobro in kalijo enakomerno, samo milega vremena in pa dežja primanjkuje. Nada na dober vinski pridelek je v obče jako nepovoljna.

Preklic srbske prepovedi izvoza. Srbsko finančno ministrstvo je preklicalo lansko zimo izdano prepoved izvoza za žito in krmo preko meje.

Brzojavna prekomorska zveza med Evropo in Argentinijo. Western Telegraph Company je predložila argentinski vladi projekt, zadevajoč polaganje nove brzojavne zveze za direktno zvezo Argentinije in Evrope. Brzojavna črta, se bo dotikala otoka Ascension in bo imela tam tudi postajo. Generalna poštna in brzojavna direkcija in minister notranjih zadev v Buenos Airesu so se prav ugodno izrazili za ta projekt, ki bo vezal Evropo z Argentinijo.

Stanje bosanskih setev. Kakor se uradno potrjuje glede setev v Bosni glasi, je njih stanje v ob-

če povoljno. Setve so dobro prezimile, le na nekaterih krajih, kjer je bora po kraških poljanah razsajala in odpravila snežno plast, tam je poškodovana vsa setev. Letne setve so se mogle vršiti dosedaj samo na ravninah severnega in južnega dela dežele. Dela radi ugodnih razmer zelo dobro uspevajo. Trava še povsod ni posebno zrasla, na gorskih senožehtih in pašnikih je pa še vse pokrito z snegom. Po celi deželi primanjkuje krme radi lanske neugodne košnje; cene sena so jako visoke. Dalo bi se pač temu pomanjkanju krme priti v okom s tem, da bi se nakupilo seno na stroške okrožnega pomožnega fonda in se razdelilo med ljudstvo. Sadno drevje je nad vse dobro prezimilo in poganjujoči popki obetajo precej bogate sadove.

Moravska agrarna in industrijalna banka. Upravni svet moravske agrarne in industrijalne banke v Brnu je sklenil, osnovati podružnico v Moravski Ostrovi.

Vodni promet po Labi. Deželni odbor za promet tujcev na Češkem plani veliko akcijo proti ustavi prometa Sašao-češke paroplovne družbe po Labi. Ako bi omenjena družba ustavila svoj promet po Labi, potem bi promet s tujci bil zelo oškodovan.

Emancipacija pridelovalcev sladkorne pese od sladkornih tovarnarjev. Posvetovanja med sladkornimi tovarnarji in pridelovalci sladkorne pese, ki so se vršila v okraju Fišnovice, so bila brezuspešna. Zaupniki domačih pridelovalcev pese iz omenjenega okraja so razglasili po časnikih, naj pridelovalci omenjenega okraja omejijo za letos pridelke sladkorne pese in naj istočasno upeljejo akcijo za ustanovitev svoje poljedelske sladkorne tovarne.

Iz krogov pridelovalcev sladkorne pese. Kako „Venkov“ javlja, so imeli pridelovalci sladkorne pese na Češkem v praznikih po mnogih krajih zborovanja, na katerih je bilo sklenjeno, vse nadaljnje pridelovanje sladkorne pese za prihodnje leto ustaviti. Iz različnih krajev so že organizacije poslale tozadnje sklepe. Iz Časlave se pa poroča, da se en del ondotnih pridelovalcev sladkorne pese ni pridružil splošnemu gibanju, ampak je na svojo roko pričel pogajati se s tamošnjimi tovarnami.

Tovorni promet z Rusijo. Vse ruske železnice ob Visli so ustavile za nekaj časa tovorni promet, ker je tovarno skladišče skupne postaje v Granici prenapolnjeno. Zaradi tega je tudi ravnateljstvo severne železnice ustavilo ves tovorni promet preko Granice. Ravno tako je bilo zaradi povodnji na progi Garbatka—Ivangorod sistirano vse blago za prevoz za vse postaje po Garbatki na progi Granica—Garbatka—Ivangorod.

Zadržna sladkorna tovarna se snuje na Češkem in sicer v mestu Plznju. Tovarna bo imela tudi svojo rafinerijo in bo osnovana na zadržnem temelju. Dobavo sladkorne pese ima tovarna že zasigurano.

Tržne cene v Mariboru. Pšenica K 24.—; rž K 19.—; ječmen K 18.—; oves K 19.—; kornuza K 19.—; proso K 19.—; ajda K 18.—; sladko seno K 12.—; slama K 9 po 100 kilogramov.

Nabirajte za volilni sklad Slovenske kmečke zveze.

Listnica uredništva.

Kobal na Pohorju. Poročajte nam, kedo je tisti, proti kateremu nastopate v dopisu.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpriprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri

Obrotni zadrugi mizarskih mojstrov v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah.

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Sveta birma

Za šolo in dom!

pouk in priprava za ta sveti zakrament

Sestavil Jernej Voh; tretji predelani natis, velja 12 vin. s poštnino 20 vin. Sveta birma obsega 50 strani in ima prav pregleden in zanimiv poduk za šolarje. Zato knjigo toplo priporočamo. — Naročnina se lahko pošlje v znakmah.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Mlad trgovski pomočnik izvrstno izvežban v delikatesni, špecerijski ter v divjačinski trgovini, vešč knjigovodstva, nemške stenografije in strojne pisave, zdrav in krepek, trezen in zanesljiv, na svojem učnem mestu v graški veletgovini po svoji izučbi že 2 leti (1 leto kot vodja) v službi, želi dobiti v podobni stroki službe na domačih slovenskih tleh kot magaziner, knjigovodja, korespondent ali kot trgovski pomočnik. Ponudbe na naslov: Gregor Arnež pri firmi Guldenprein Nibelungengasse Gradec. 99

Brander-ja okoli 800 litrov starine iz leta 1905, fino vino za buteljke iz zapuščine pokojnega kanonika veleč. g. Hajšek v Slovenski Bistrici je od 56 litrov višje po zmerni ceni na prodaj. Pojasnila se dobe pri posojilnici v Slovenski Bistrici. 97

Dvoje stanovanj s porabo vrta se odda mirnim najemnikom. Kje pove upravništvo. 86

Proda se kobila z žrebcom pri g. Mulec, pekarija, Studenci Uferstrasse št. 3. 87

5000 ducatov prtov brez šiva, že zarobljeni, izvrstno platno, trpežna in najboljša kakovost brez pogreška, prodaja **Pik Vilhelm**, lanena tkalnica **Hrenov** na **Metavi** (Česko).

Prti 2 m dolgi in 155 cm široki po 2 K 30 v., 225 cm dolgi in 150 cm široki po 2 K 60 v.

Prti iste kakovosti iz najboljšega platna so za 40 v. dražji. Kakovost izključuje vsako konkurenco.

Najmanjša odpošiljatev 6 komadov s poštnim povzetjem.

Lomniški piškoti : mandeljni : vanilije

so najbolj okusne k vinu, čaju, kavi in so najboljše darila za pojedine, za godovanja itd. Zelo primerne pošiljatve s poštnim povzetjem odpošilja

J. JINA, sladničarnica, Lomnica na Popelki Česko.

Nadalje se priporočajo **mandeljnovre preste, oblati, medeni svalčki, čajno pecivo** itd. itd. 95

Prosi se za poskušnjo! Ceniki zastonj!

Trgovci na Štajerskem dobe pošiljatve za poskušnjo zastonj.

Ako se skličete na „Straža“ dobite po znižani ceni pristno barvan cefir, kanavaz, kriset, platno, oksford, sukna za gospe kakor tudi robce, servijete itd.

Jaroslav Marek pri Novem mestu na Metavi Česko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in franko. Neugajajoče se sprejme nazaj. 96

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasino-gasse štev. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. ::

53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Pozor! Slovenci! Pozor!

Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica štev. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 84

Svoji k svojim

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor
Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::

Izdelnjem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec

Maribor, Solska ulica 2.

55

Štefan Strašek

črevljarski mojster

v Celju Schmiedgasse 3

pri c. kr. davkarji

priporoča svojo največjo zalogo črevljev na Sp. Štajerskem prečast. duhovščini in cenj. občinstvu po najnižji ceni radi pomanjkanja prostora. Naročila se izvrše v 24. urah, delo je dobro in trpežno. Sprejemajo se tudi popravila, katera se izvršijo točno in dobro. Oddajo se tudi črevlji proti mesečnemu plačilu na obroke. 100

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago :: : 51

se priporoča za obilni obis

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da kupujete vse manufakturno blago v trgovini, kjer je dobro in najceneje in taka je trgovska hiša na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastonj, blago proti povzetju in čez K 20— franko po avstro-ogrskih deželah. 1

Za nakup priporočamo tvrdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
... obrt s strojnim obratom. ...Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnice, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ...Specialna delavnica in podo-
barski atelje za umetna cerkvena
dela kakor: altarjev, obhajilnih
miz, prižnic, kropilnih in krstnih
... kamnov itd. ...Brušenje, puliranje in struganje
... kamena s stroji. ...Mnogoštevilna zaloga nagrobnih
spomenikov iz različnih marmornih
vrst granitov in sijenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.Naprava zidanih ali betoniranih
... rodbinskih grobišč (rakev)...Tlakovanje cerkva, dvoran in
hodnikov s šamotnim ali cementnim
... tlakom. ...Izdelovanje pohištvenih plošč iz
različnih najbolj idočih marmornih
... vrst v vseh oblikah. ...
Popravljanje spomenikov, udele-
... vanje napisov v iste. ...

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prešnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven
praznike. — V uradnih urah se sprejema in iz-
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nahiralnike.

Tovarna za žice in mreže

Kunte F. Strašice, Češko

priporoča mreže in žice v lesenem in železnem okvirju,
strojne žice, mreže za pesek, kuhinjska cedila, žimnice za
postelje, elastične žimnice, otirače za čravlje, specialitete
žičnih žimnic itd. 102Kdor želi trpežno vrhno suknjo,
naj se obrne z zaupanjem na izdelovalcaFRANC STRNSKY v Lišni,
pošta Nemacka (Moravsko).7 vrhnih suknj s poštним povzetjem po 1 K 20 vin.
komad. Kdor kupi enkrat, kupi zopet. V zalogi je princi-
pielno trpežno suknjo. Vzorec se ne pošilja. 103

Blahut Ivan

v Bukovici pri Frideku (Šlezija)

pošilja izvrstno čisto platno vseh vrst. Vzorec se pošilja
na zahtevo zastoj. Trgovci imajo velik popust. 104Prva prodajalna domačega sukna, kakor sukna za gospode
in gospe, je pri tkalniški zadrugi

„Vzajemnost“ Hronov ob Metavi (Češko).

30 m različnega sukna, platno, oksfort, cefir, kanavas itd.
(v vsaki hiši vporabno) se vpošlje za 15 K. Vzorec in ce-
niki zastoj. Od 25 K se pošilja franko. 105

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila
različnih moštane, kelihov, ciborijev, les-
tencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno
orodje popravljam pozlatim in posrebrim v
ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! 38 Svoji k svojim!

Slovenski krojač

Jakob Vezjak

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje
vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po naj-
novejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega
... sukna iz domačih in tujih tovarn. ...
Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine
na stroje. 36

Poslano!

Umetniški zavod Adolf Vogel, Hall pri Inomostu, Tirolsko,
se najtopleje priporoča za napravo altarjev, spovednic, priž-
nic v gotskem romanskem in renesančnem slogu, taberna-
keljev, križevih potov, oljnatih slik, božjih grobov, slik za
bandere itd. Ilustrirani cenik zastoj. Ako se skličete na
„Stražo“, dobite 5% popusta. 106

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke-
ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu
občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov.
občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij,
posebno altarnih in bandernih slik, križevih po-
tov itd. vse na posebno trpežno platno in v ja-
ko stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem
času doma v svojem ateljeju in izdelujem manj-
ša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne
slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj
za večja dela: za slikanje cerkva v različnih
slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez
odbitka rentnega davka.Domači hranilniki se dajejo na dom brez-
plačno.Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo
kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez
in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osebni kredit na menice in v tekočem računu
pod najugodnejšimi pogoji.Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanj-
šimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev. 4